

وَلَا تَقْرِبُوا الرِّزْقَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا (سورة الاسراء ٣٢)

جنسی فلمونه، سریالونه او موسیقی

د دې عصر دیني او اخلاقې وباء

(حرمت، اضرار او د خلاصون لاري)

ليکوال: حمد الله شاگوري

رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا وَلِخَوْنَا^{١٠}
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ
وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غَلَّا لِلَّذِينَ مَأْمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

S

دمطالبو لړیک

4 ..... مقدمه

جنسی فلمونه

5 ..... د جنسی فلمونو حرمت:

د جنسی (شهوانی نیمه لوخو) فلمونو کتلو دنیوی او اخروي اضرار: 8

د فلمونو او سریالونو د ترک کولو لپاره خو وصیتونه: 10.....

موسیقی

15..... موسیقی

15..... تعریف :

اول - په قرآنکريم کې د موسیقی حرمت: 15.....

دوهم- په سنتو کې د موسیقی حرمت: 18.....

په فقه او د فقهاوو په اقوالو کې د موسیقی حرمت: 21.....

د ائمه کرامو اقوال: 22.....

د موسیقی اضرار: 26.....

۱- موسیقی په زړه کې نفاق ته وده ورکوي: 26.....

۲- د الله تعالی د ذکر خڅه د زړه غفلت: 26.....

۳- موسیقی د زنا له اسبابو خڅه ده: 28.....

۴- د الله تعالی د رحمت خڅه لږوالي: 28.....

۵- د متقيانو پر خای د فاسقان سره مينه او علاقه :	28
۶- د موسيقى د اورېدونکي شهادت نه قبلېرى.....	30
۷- په موسيقى باندي د مال مصرفونکي د شيطان ورونه دي :	30
۸- د گناه د پيٽي درنيدل :.....	30
د خلاصون لاري	31
د تلوېزيون او راديوبي خپرونو گته او زيان	33
د تلوېزيوني او راديوبي خپرونو گته او زيان.....	33
د غربی او كفری سريالونو اضرورونه :	33
تصوير او فلمبرداري	40
تصويرونه او فلمبرداري.....	40
تعريف:.....	40
د تصوير حكم :.....	40
اول - مباح تصويرونه :.....	40
دوهم - حرام تصويرونه :.....	41
د بې شرمە فاحشو تصويرونو حكم :.....	44
د تحريم دلائل :.....	44
د ودونو او نورو محافلۇ فلمبردارى :.....	46
د خېلۇ كورونو خارنه وکړئ او په لوی لاس يې مه بربادوئ.....	48
ددې قصې خخه عبرت :.....	48

جنسی فلمونه، سیریالونه او موسیقی 3.....

د انټرنیټ خخه د بنې استفادې کولو لارې : 51.....

فیسبوکیانو ته خو نصیحتونه

فیسبوکیانو ته خو نصیحتونه 53.....

مقدمة

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين وبعد:

د اسلام مبارک دین د یوې پاکدامنه تولنې غوبنتونکي دی، اسلام د هر ډول فساد، هر ډول بد اخلاق او فحشاء په هر رنګ او بنه چې وي د له مینځه وړلو او انحال حکم کړي.

د غربی ديموكراسۍ او د کفري تولنې خڅه وارد شوي جنسی فلمونه ، سیریالونه ، موسیقی او شیطاني مدیا د نن عصر هغه فاحشه او بې شرمه وباء ده چې د ډیرو کسانو او په خاصه توګه څوان نسل دینې احساسات، دینې جذبه او اسلامي اخلاق علمي سويه یې له ئانکندن سره مخ دغه شیطاني خپروني یوازې شهوانی غرایزو او بې شرمی ته وده ورکوي، د کفارو مشاهېت او د هفوی تقلید او غوبنتنه ده او د فاحش عمل او بد اخلاق، لپاره ستړه وسیله ده.

د الله تعالى د یاد او اطاعت خڅه غفلت ، د زړه توروالي ، فكري نا آرامي ، نفسي خفگان او اختلافات ، او د کورني نظام پاشرل ، د مال او وخت ضایع کول ، د فاسقانو تر شعار لاندې تلل ، د نفساني عزت داغول او بالاخره د الله تعالى قهر ، غضب او بدہ خاتمه او د خطرناکو پايلو سره مخامخ کېدل دي.

اللهم أغوذبك من ذالك

حمد الله شاکري

د جنسی فلمونو حرمت :

د جنسی فلمونو کتل په کتاب الله، سنتو او د امت په اجماع حرام دي.

۱- بیکانه نارینه او بسخو ته د شهوت په نظر کتل، حال چې الله تعالى مؤمنانو او مؤمنو

بسخو ته حکم کړي دی :[**قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُبُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ**

إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ * وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُبُنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظُنَّ فُرُوجَهُنَّ ...]

(النور: ۳۰/۳۱).

ژیاره او ووایه (ای رسوله!) مؤمنانو ته چې خپل نظر په خپل واک کې وساتي او د خپلو شرم

ځایونو ساتنه وکړي، دا د هغوي د پاره ډيره پاکه کړنلاره ده، هغوي چې خه کوي الله پري خبربري.

او مؤمنانو بسخو ته ووایه چې پټي دې کړي سترکي خپلې (له نا محromo) او د خپلو شرم ځایونو

ساتنه دې وکړي.

بیکانه ته د شهوت په نظر کتل د سترکو زنا ده، په حدیث شریف راغلي: «فَزَانَ الْعَيْنَ النَّظَرُ»

(رواه البخاري: ۶۲۴۳).

۲- د بیکانه بسخې یا سېږي اصلی عورت او د هغه ویدیو او تصویر ته کتلو کې فرق نشه او دواړه

حرام دي، ئېښې معاصر فقهاء واي چې تر اصلی نظر فلم او تصویر زیات خطرناک دي ځکه

اصلی نظر بالفوري او د جنسی فلم خخه زیاته استفاده کولای شي چې فتنه یې زیاته ده.

د بیکانه سپی او یا بسچی عورت ته کتل حرام دی، رسول الله ﷺ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمایلی: «اْحْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلَّا مِنْ زَوْجِكَ أَوْ مَا مَلَكْتُ يَمِيتُكَ» (احمد ٤/٣٥ - ابو داود ١٧: ٤٠) ترمذی (٢٧٦٩).

زیاره: شرمکاه دی له تولو پته ساته پرته له خپلی بسچی او وینچی.
د جمهورو فقهاؤ په نزد د بسچی تول بدنه پرته له لاسونو او قدمونو او د مخ پتول د فتنی له
وېري په حجاب کې شامل دی.

جاء في موسوعة الفقهية (هيئت كبار علماء الإسلام) :

ذهب جمهور الفقهاء إلى أن جسم المرأة كله عورة بالنسبة للرجل الأجنبية عدا الوجه والكتفين؛ لأن المرأة تحتاج إلى المعااملة مع الرجال وإلى الأخذ والعطاء لكن جواز كشف ذلك مقييد بأمن الفتنة. وورد عن أبي حنيفة القول بجواز إظهار قدميهما؛ لأن الله سبحانه وتعالى نهى عن إبداع الزينة واستثنى ما ظهر منها. والقدمان ظاهرتان، ويقول ابن عابدين: إن ظهر الكف عورة؛ لأن الكف عرضاً واستعملا لا يشمل ظهره . (موسوعة الفقهية ٢٢/١٦ ، بدائع ٢٩٥٦/٦ ، حاشيه ابن عابدين ٤٠٥/١).

و جاء في فتاوى الاسلام سوال جواب :

ولا فرق بين مشاهدة المرأة الأجنبية على أصل خلقتها، أو على صورة ثابتة، أو متحركة، أو كانت رسوماً يدوية، فكيف إذا كان المشاهد هو عورات! ومشاهد جنسية مثيرة.

٣- جنسی فلمونه ته کتل د زنا او لواط لويه وسیله ده، الله تعالى مونږ ته حکم کړی چې: [وَلَا تَقْرَبُوا الِّزِّنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا] (سورة الإسراء: ٣٢).

زیاره: او مه نبردی کیږي تاسی زنا ته (د زنا له اسبابو خانونه وساتئ) یقیناً چې دا زنا قبیحه او بدہ لاره ده.

واضح خبره ده چې جنسی فلمونو د فحشاء دراجولو یو عملی او تطبیقی پروژه ده.

۴- د الله تعالی د ذکر خخه غفلت هر هغه خه چې انسان ته د دنیوی او اخروی ضرر سبب گرخي، انسان له غفلت سره مخ کوي حرام دي، د اسلام عامه قاعده ده چې: «لا ضرر ولا ضرار في الإسلام» (په اسلام کې خان او بل ته ضرر رسول نشه).

او الله تعالی فرمایي: [وَمَنْ أَعْرَضَ عَنِ الْذُكْرِ فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنِّكًا..] (طه: ۱۲۴).

زیاره: او هر چا چې مخ وګرخاوه له ذکر زما (زما اطاعت یې پړښود او د خواهشاتو او طاغوت لاره یې غوره کړه) پس یقیناً هغه لره به تنګ او سخت ژوند وي.

هر هغه خوک، هر هغه شبکه او اداره چې دغه فاحش عمل په خلکو کې رواجوی، دغه ډول فلمونه اسلامي ټولنو ته واروي د هغو لپاره په دنيا او آخرت کې د سخت عذاب خبرداري ورکړ

شوی دی :

[إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشْيَعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَاللهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ] (حج ۱۹).

زیاره: یقیناً هغه کسان چې غواړي د مؤمنانو په ډله کې فحشاء او ناوره کارونه خواره کړي هغوي په دنيا او آخرت کې د سخت دردناک عذاب وردي الله پاک پوهېږي او تاسي نه پوهېږي.

د جنسی (شهوانی نیمه لوشو) فلمونو کتلودنیوی او اخروي اضرار:

- ۱- دا چې دا فلمونو کتل پڅل ذات کې د کبیره کناهونو مجموعه ده د هغه سربیره په نورو هلاکوونکو کناهونو د اخته کېدو سبب کېږي لکه: زنا، لواطت، استمناء (څله انزال) او نور.
- ۲- په حرامو کې د مال مصرفول.
- ۳- عقلی تشویش او نا آرامي، یوازې د شهوانی خیالونو پالنه او روزنه او په دې کې د خپل فکر مشغول ساتل، د الله تعالى د ذکر او یاد څخه عفلت اخيارول.
- ۴- د جنسی قوي له لاسه ورکول.
- ۵- د حیاء او غیرت ضعف څکه چې ددې ډول فلمونو کتل په انسان کې حیا له مینځه وري حال دا چې حیا د ایمان برخه ده، په حدیث شریف کې راغلي: «الحياء من الايمان». په بل حدیث شریف راغلي: إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ» (رواه البخاري). ژباره: هر کله چې شرم او حیا ونه لري خه دې چې غوبنتل هغه وکړه. د «فاصنع» په لفظ کې أمر د اباحت لپاره نه بلکي د تهدید لپاره دی، یعنې حیاء د بدوم کارونو په مخ کې د دیوال او مانع حیثیت لري.
- ۶- د مزو او چړچو خیال کول او دا تمه لرل چې خپل ژوند به په شهواتو او خوندونو کې تیروم، که خه هم د کناه خوند پیر لږ او غم یې هميشه وي، خو داسي خیالونه کول خپل ئان ته د دوزخ او سختو عذابونو د لاري تاکل دي، رسول صلی الله عليه وسلم فرمایي: «وَحَفَّتِ النَّارُ بِالشَّهْوَاتِ» (او دوزخ په شهوتونو پوبنل شوی دي).

۷- د خاوند او میرمنې، والدینو او اولاد تر مینځ د مشکلاتو پیدا کېدل او د ژوند خرابېدل،

بلاخره د خاوند یا بنئې بغاوت، او طلاق او یا د اولادنو بغاوت.

حکه دغه فلمونه ټول د کفري تولنې په معیار جورشوي او ترتیب شوې دی چې د همدي

بغاوتونو درس ورکوي.

۸- کله چې بنځه تر خپل خاوند عصری او مدرن نارينه ويني او خاوند تر خپله بنځه عصری او د

دوی په خیال بنسکلې او فيشنې بنځې ويني نو خپل خاوند یا بنځه یې تر نظره ضعيف ورځي چې

بلاخره یو د بل څخه د کړي او پخپل خیال د بیگانه سره رابطه ساتل او جورول غواړي چې

ددې شیطاني خیال پایلې دیرې خطرناکې دی.

۹- د زوجین تر مینځ د محبت له مینځه تلل، د فلمونو کتل کناه، کناه په زړه کې تیاره پیدا کوي،

د زړه د کلکوالی سبب ګرئي بلاخره یې له یو بل سره د محبت پر څای کرکه زیاتېږي حکه

محبت په تقوی کې دی او کرکه په ګناه او شیطان دوستي کې ده، همدا وجه ده چې نن په دیرو

کورنيو کې د خاوند او میرمنې، والدینو او اولاد تر مینځ سخت اخلافات دی.

۱۰- د سترګو نه ساتل او د بیگانه بنخو طرف ته دیر پیر کتل، که خه هم دا یو مستقله کناه ده

خو له بله ارخه دنیوی عذاب دی چې خپله د انسان عزت ته لویه صدمه رسوي.

۱۱- د برکت له مینځه تلل او د مشکلاتو زیاتولی.

۱۲- د اسلامي اخلاقو او آدابو پر څای د کفارو، فساقو او فاحشو خلکو کردار او ګفتار زده

کول او په هغه باندي عادت کېدل. چې په دې باره کې رسول صلی الله علیه وسلم پخوا

وراندیز کړي دی: «لَتَتَّبِعُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلُكُمْ شِبْرَاً وَ ذِرَاعِيْ...» (البخاري). ژباره:

حتماً به دوى د هغوي لاره چې مخکي له تاسو ۋ (اھل کتاب، یهود او نصارا) لویشت په لویشت

او گز په گز تعقیب کری.

۱۳- د زره گلکوالی او په عباداتو کې سستي او بلاخره د عباداتو نقضان او ضایع.

۱۴- په دنيا کې د ژوند د اصلي هدف خخه انحراف او خپل خو ورځي ژوند بربادول.

دنیا خه ده ؟ او په دنيا کې د ژوند هدف او مقصد خه دى ؟

الدنيا: ظل يزال (دنيا تبردونکي سیوری دی)، دلتہ خو ورځي ژوند دی چې بیا هیڅکله نه را

گرئي.

په دنيا کې د ژوند عرض د الله تعالی بندہ کې کول او مقصد یې د الله تعالی رضاء حاصلول او آخرت د تل تر تله ژوند لپاره د نجات او سعادت توبنې برابرول دي.

همدا وجه ده چې الله تعالی په زمانه باندې قسم کوي [و العصر] ٿکه چې د انسان د پاره په دنيا کې ژوند دير زيات اهميت لري.

قسم پر الله که سري يوازي د دنيا د ژوند په مقصد خان پوه کري نو په تير عمر به ډېرې اوښکي توې کري او هیڅکله به خپل ژوند په لهوو، عبثياتو او گناه کې تير نكري.

د فلمونو او سريالونو د ترک کولولپاره خووصیتونه :

۱- د جنسی فلمونو، سريالونو او تصويرونو د کتلو په تير وخت پېښمانтиيا او توبه او د هغو فوراً ترک کول او د آينده لپاره د هغه د ترک کلک عزم کول او د گناه په ترک باندې صبر اخبارول.

۲- د فلمونو او سریالونو ټول مواد له موبایل، کمپیوټر او کور څخه ایستل او د هغه له مینځه ودل، او د تولو شیطانی سایتونو بلاک کول.

۳- د فلمونو او سریالونو پر ځای د دینی کتابونو او صوت ځای پر ځای کول لکه :

د قصص الانبياء کتاب او یا صوت (په غږ کې)

د سیرت نبی کتاب او یا صوت

د سیرت صحابه کتاب او یا صوت

د اسلامي سایتونو مطالعه او په خاصه توګه د «آن لاین اسلامي لارښود» مطالعه ځکه چې په دې پانه کې د معاصره بلاوو بیان او د هغه څخه د خلاصون شرعی لارې پخپله ژبه بیان شوې دي.

۴- پنځه وخته مونځ په جماعت ادا کول ځکه کامل مونځ سړی له بدومارونو ساتي او د ډمانځه کمال په جماعت سره ادا کول دي او د بسجی لپاره په خپل وخت مونځ سره له ټولو احکامو.

۵- د قرآنکریم خه حصه تلاوت کول او د قرآن تلاوت ته غور نیوں.

۶- د سبا او بیکا اذکار او په خاصه توګه د البقری سورت آخری دوه آیتونه (آمن الرسول --- آخره) پوري تلاوت کول.

ځکه چې دا آیتونه د هرې بلا او وباء دفع کوي، په حدیث شریف کې راغلي: «من قرأ بالآيتين من آخر سورة البقرة في ليلة كفتاه» (البخاري).

۷- د نیکو او صالحو خلکو ملګرتیا او د فاسدو خلکو له ملګرتیا څخه ډه کول ځکه چې الله تعالى د صالحو خلکو سره د ملګرتیا حکم کړي دي: [يَا أَئُمَّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ] (التوبه ۱۱۹)

زیاره: ای مؤمنان له الله خخه وویریبئ او له صالحانو خلکو سره ملگری شئ.

۸- د بې کاري او فراغت خخه خان ساتل خکه د بې کاره سري مغز د شيطان دوکان وي، خپل
خان په عبادت، کسب کار، علم، لړ لړ جسمی تمرين خکه چې تول وخت په لوبو او تمرين
مشغولېدل يو بله بلا او وباء ده چې اوس ډير څوانان د درس او تعليم پر خای په همدي لوبو
بوخت دي، د صالحانو او علماء سره ناسته، د خپل اهل سره ناسته او د خپلو خپلوانو پاللو
باندي خان مشغول ساتل.

۹- د سراسري تباھي او مرداري خخه خان ساتل :

د فلمونو په کتلو کې د دين ضایع کول، د وخت ضایع کول، د کارونو، دندو او علم ضایع
کول، د الله قهر او غضب، د زړه وژل، د حلال پر خای د مردارې لاري غوره کول دي.
په مرداره طريقة د نکاح لپاره د بسنجي انتخاب، د شريعیت خلاف په مرداره طريقة کوروواله، په
مرداره طريقة ژوند تیروول او د کفارو له تقلید دود او رواج خخه پرته بل خه پکي نشه. حال دا
چې په اسلامي شريعیت کې د خواهش پوره کولو پاکیزه لاري شته.

۱۰- د اوږدو آرزوګانو ترک کول او د مرگ یادول، خکه چې د دنیا ژوند ډير لنډ او محدود دي د
مرگ نیته چا ته معلوم نه ده، د ګناه خوند ډير لړ خو دقیقې، خو ساعته، خو ورځي دی چې
تیزېږي خو غم او درد یې باقي وي... نو وروسته خه... مرگ... قبر..... حساب... د بنو او بدرو
نتیجه او تر تله عذاب.

پس اى زما ورونو او خویندو! خوک چې پر دغه فاحشه وباء اخته وي خپل پالونکي، پيدا
کوونکي، روزې درکوونکي، فناء کوونکي رب (جل جلاله) طرفه ته رجوع وکړئ او توبه وباسی:

الله سبحانه وتعالی تولو بنده کانو ته د توبی او رجوع کولو لاره پرانستی ده او خپلو یاغی

بندکانو ته په ډيره مهرباني سره ارشاد کوي چې :

[يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ

هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ] (الزمر ۵۳).

ژباره: اى زما بنده کانو! کومو کسانو چه پر خپلو ځانونو تېرى کړي دی د الله له رحمت خخه

مه ناهیلې کېږي یقیناً الله تولی ګناوى ببني هغه خو بېسونکي او مهربان دی.

مګر که توبه مو ونه کړه نو بیا د خپلو خطرناکو پایلو انتظار باسی :

[فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ حَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ

وَلِيٰ وَلَا نَصِيرٌ] (التوبه: ۷۴).

ژباره: (اوں) که دوى توبه وکړي، دا به دوى ته بسه وي او که مخ واړوي الله پاک به دوى په دنيا او

آخرت کې په دردناک عذاب سره وکړوي او دوى ته به د ځمکې پر مخ نه کوم دوست وي او نه هم

مرستندوي.

او که توبه او استغفار وکړو د تولو سختيو خخه به نجات ومومو :

جناب رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی: «من لزم الاستغفار جعل الله له من كل ضيق

مخراجاً و من كل هم فرجاً و رزقه من حيث لا يحسب» (سنن ابی داؤد).

ژباره: چا چې استغفار کول پر خپل څان لازم وګرځول نو الله (جل جلاله) به ده ته د هري

سختي خخه د خلاصون لاره پیدا کوي او د هر درد او غم خخه به یې خلاصوي او د داسي طرف

نه به رزق ورکوي چې د ده کمان هم نه وي.

و بالله توفيق وصلی الله علی محمد وآلہ وصحبہ وسلم اجمعین

موسيقى

تعريف :

موسيقى اصلًا يوناني لفظ دی چې په غناء او مزامير يې اطلاق کيږي.

غناء: هفو سندرو ته وايي چې د عشق بازى فحشاء او درواغو او نورو لهو لعب طرف ته جذب کوونکي وي، يا هر هغه غړ او آواز ويلو ته وايي چې د موسيقى له آلاتو سره غبرول کيږي.
او مزامير د موسيقى آلاتو ته وايي.

د موسيقى اوريدل په قرآن، سنتو او د امت د جمهورو فقهاؤ په نزد حرام دي :

اول - په قرانکريم کې د موسيقى حرمت :

الله سبحانه وتعالى فرمایی :[وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهُو الْحَدِيثَ لِيُضْلَلَ عَنْ سَبِيلِ اللهِ إِغْرِيْ
عِلْمٍ، وَيَنْخِذَهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ] (لقمان 6).

زیاره: او خینې له خلکو هغه دي چې عبې خبri اخلي تر خو خلک د الله له لياري نه په بې علمي سره واره وي او ونيسي دا (حقة لار) په توکو مسخرو، نو د همدغو خلکو لپاره سپکوونکي عذاب دی.

ابن مسعود رضى الله عنه د «لهو الحديث» په تفسير کې وايي :«وَاللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِنَّهُ
الغنا».

دری ئله يې دا کلمات تکرار کړل چې پر الله قسم چې د هغه پرته بل معبد بر حق نشه د لهو
الحاديث نه مراد سندري او موسيقى ده.

قال ابن عباس رضی الله عنہ: هو الغناء، وقال مجاهد رحمه الله: فهو الطبل (تفسير الطبری)
وقال الحسن البصري رحمه الله: "نزلت هذه الآية في الغناء والمزامير" (تفسير ابن كثير).
يعنی: ابن عباس رضی الله عنہ وايی چې د «لهو الحديث» نه مراد سندري دي او د هغه شاکردا
مجاهد رحمه الله وايی چې ددي خخه د طبلي وهل مراد دي، حسن بصری رحمه الله وايی دا آيت
کريمه په سندرو او د هغه آلاتو کې نازل شوي.

درسالت د مكتب شاکردا (صحابه کرامو) او په خاصه توګه په صحابه کرامو کې د تفسیر
د دوو رئیسانو (ابن عباس او ابن مسعود رضی الله عنہما) او د هغوي د شاکرانو (تابعینو)
تفسیر د لهو الحديث په باره کې کفایت کوي.

ابن عباس رضی الله عنہ په مکه مکرمه د علم تفسیر د مدرسې رئیس وو او ابن مسعود رضی
الله عنہ په کوفه کې د تفسیر او شرعی علومو رئیس وو چې د هغوي خخه تول امت ته شرعی علم
رسیدلی دي.

جناب رسول صلی الله علیه وسلم ابن عباس رضی الله عنہ ته داسې دعا کړي ده: «اللهم فقه
في الدين وعلمه التأويل»
الله! په دین کې پوهه ورکړي او د تأویل (تفسیر) علم ورکړي.

ابن مسعود رضی الله عنہ د قرآن د پوهې په باره کې خپله اعتراف کوي چې «والله ما من آية في
كتاب الله إلا وأعلم أين نزلت -المكان- ومتى نزلت -الزمان- وفيمن نزلت -سبب النزول«.
يعنی: و الله چې د الله تعالى په کتاب کې داسې آیت نشته مګر دا چې زه د هغه د نزول پر خای،
او دا چې کله نازل شوي او سبب د نزول یې خه دی عالم او پوه یم.
پس په پورته آیت کې د صحابه کرامو د دغو دوو سترو مفسرینو تفسیر کفایت کوي.

همدارنگه الله سبحانه وتعالی فرمایی: [وَاسْتَفِرْزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجِلْبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَسَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا] (سورة الإسراء: 64).

ژباره: ويي نسویه او ذليل يې کړه خومره دې چه وس وي له دوى نه په عبر خپل او خپل سواره او پلي لښکري ورباندي راوله او په مالونو او اولادونو کې ورسره برخه وال شه او هفوی د وعدو په دام کي ونبلوه او د شیطان وعدې پرته له غولونې نور هیخ نه وي.

تفسیر جلالین او همدارنگه تفسیر ابن کثیر ليکي: چې د «صوتک» خخه غناء (سندرې) او مزامير (د موسیقی آلات) او هر هغه دعوت چې د کناه طرف ته وي مراد دی.

او تفسیر قرطبي ليکي: دا آيت د سندره او موسیقى او لهو په حرامولي باندي دلالت کوي. همدارنگه الله تعالی فرمایی: [فَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ * وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ] (النجم ٥٩-٦١).

ژباره: آيا همدا همغه خبرې دی چه تاسي پري تعجب بنکاره کوي خاندي اوژاري نه او په سندره ويلو سره دهغه مخه نيسئ.

تفسیر ابن کثیر د رئيس المفسرين ابن عباس قول نقل کړي چې هغه ويلي: «سامدون» خخه مراد سندرې او موسیقی ده، «سمود» د یمن د خلکو په ژبه کې سندره ويلو او د هغه آلاتو عربولو ته واي.

دوهم- په سنتو کي د موسيقى حرمت :

د موسيقى د حرمت او د هغه د وعیدونو په باره کې دير احاديث ذكر شوي دي دلته خو

صحيح أسناد احاديث ذكر کوو :

۱- رسول صلی اللہ علیہ وسلم فرمایلی : «لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحْلُونَ الْجِرَ، وَالْحَرِيرَ، وَالْخَمْرَ، وَالْمَعَازِفَ، وَلَيَنْزَلَنَّ أَقْوَامٌ إِلَى جَنْبِ عَلَمٍ، يَرُوُحُ عَلَيْهِمْ بِسَارِحَةٍ لَهُمْ، يَأْتِيهِمْ لِحَاجَةٍ، فَيَقُولُونَ: ارْجِعْ إِلَيْنَا غَدًا، فَيُبَيِّثُهُمُ اللَّهُ وَيَضْعُ الْعِلْمَ، وَيَمْسَخُ أَخْرِينَ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ». (بخاری: ۵۵۹.)

ژیاره: یقیناً زما په امت کې به داسې کسان پیدا شي چې دوى به د زنا فاحش عمل ،ابريشم ،شراب،ساز او موسيقى حلال بولي. او همدارنگه داسې کسان به هم پیدا شي چې د غرو په خوکو کې به ژوند کوي او د مابسام پر وخت چې کله سپون د هغوي پسونو کور ته راولي، کچېږي مسکين هغوي راشي او د هغوي خخه خه شی وغواړي، نو هغوي به واي: سبا منږ ته راشه. مګر د شې په وخت کې به الله تعالی هغوي هلاک کړي او پر هغوي به د پاسه غر وغورخوي او بله ډله به یې مسخ شي او د قیامت تر ورئې به د خنزیر او شادي په شکل وي.

۲- بل حدیث شریف کې راغلي: «يكون في أمتي قذف ومسخ وخفق، قيل يا رسول الله: ومتى ذلك؟ قال: إذا ظهرت المعاذف وكثرت القيان وشربت الخمور» (رواہ الترمذی فی الجامع وابن أبي الدنيا فی ذم الملاهي و، السلسلة الصحيحة ۲۲۰۳).

ژیاره: زما په امت کې به د ډبرو باران یا ويشتونکي عذابونه، مسخ (شکل بدلبدل)، خسف (په خمکه کې غرقېدل) را مینځته شي. چا پونښنه وکړه یا رسول الله صلی الله علیه وسلم کله به دا را

مینځته کېږي ؟ وي پرمایل: کله چې موسیقی ظاهره او بنکاره شي، سینکار ډير شي او شرابو خښل کېږي.

د علم حدیث د علماء په نزد «یکون» دوي معناوی لري، دا چې دغه ګناهونه حلال وکنې، او یا دا چې دغه ګناهونه داسې بنکاره او ظاهره شي چې نه خوک پرې شرمېږي او نه یې خوک منع کوي.
د القيان او القيانة په معنې کې حینې شارحين واي چې ددي خخه هغه بنځۍ مراد دي چې نورو بنخو ته سینکار ورکوي او ناوې ګانې جوروی په نن عصر کې ددي خخه مراد (آرایشګاوې) دي.

۳- له انس بن مالک رضى الله عنہ نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیہ وسلم فرمایلی: «صوتان ملعونان في الدنيا والآخرة، مزارع عند نعمة، ورنة عند مصيبة» (رواه براز في مسندہ، إسناده حسن، السلسلة الصحيحة ٤٢٧ باسناد حسن).

ڇباره: په دنيا او آخرت کې دوه ملعون (واجب لعنت) آوازونه دي، چې: یو د موسیقی د الاتو غږ د سندرو په وخت کې او بل د مصبت په وخت کې آواز دي.

لعنت (د الله تعالى د رحمت خخه لري والي) د کناه د سخت وعيد لپاره راغلي وي چې په پورته حدیث شریف کې د دوو صوتونو (غرونو) لپاره لعنت ذکر شوی دي چې یو د سندرو او موسیقی اواز او بل د مصبت په وخت کې د جفو وهل دي.

۴- عبدالرحمن بن عوف رضى الله عنہ روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیہ وسلم فرمایي: «إني لم أنه عن البكاء. ولكنني نهيت عن صوتين أحمقين فاجرين، صوت عند نعمة لهو ولعب ومزامير الشيطان، صوت عند مصيبة لطم وجوه وشق جيوب ورنة شيطان» (رواه حاکم، و البهقي و ابن ابی الدنيا في ذم الملاهي و صحيح الجامع ٥١٩٤).

زیاره: زه له ژرا نه وايم (د مصیبت پر مهال له عړو او چیغو پرته ژرا منع نه ده)، مکر ما د دوو احمقو او فاجرو آوازونو خخه منع کړي ده، د لهو لعبو او شیطانی موسیقی آواز او د مصیبت پر مهال آواز چې خپل مخ وهی، ګربان خېروي، شیطانی آواز.

5 - له عبدالله بن عباس رضى الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایلي دي: «إِنَّ اللَّهَ حَرَمَ الْخَمْرَ وَالْمُسِرَ وَالْكَوْبَةَ وَكُلَّ مَسْكُرٍ حِرَامٍ» (رواه ابو داود في سننه، و ابن حبان في صحيحه، احمد في مسنده).

زیاره: یقیناً الله تعالى حرام کړي دی شراب، قمار، طبله او هر نېشه کوونکي شي.
طبله د موسیقی آله ده چې د مثال په توګه ذکر شوی ده د موسیقی نور تول آلات په همدې حکم کې راخي.

په پورته حدیث شریف کې شراب، قمار او د موسیقی آلات یو ځای ذکر شول چې د گناه په لحاظ په یو ردیف کې راغل.

6- ابو داود له نافع خخه روایت نقل کړي دی چې: «سَمِعَ أَبْنَاءُ عَمْرٍو مَزْمَارًا، فَوُضِعَ أَصْبَعِيهِ عَلَى أَذْنِيهِ، وَنَأَى عَنِ الطَّرِيقِ، وَقَالَ لِي: يَا نَافِعَ هَلْ تَسْمَعُ شَيْئًا؟ فَقَلَّتْ: لَا، فَرَفَعَ أَصْبَعِيهِ مِنْ أَذْنِيهِ، وَقَالَ: كَنْتَ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَسَمِعَ مِثْلَ هَذَا! فَصَنَعَ مِثْلَ هَذَا» «حدیث صحیح، صحيح أبي داود ۴۱۱۶».

زیاره: نافع وايي: ابن عمر رضى الله عنه د سندرو د آلاتو عړو اوږيد نو په عبرونو کې یې ګوتې واچولي او له لاري تير شوو، ما ته یې وویل: اى نافع ایا ته خه آروې؟ ما وویل: نه، نو د عبرونو خخه یې ګوتې لري کړي او ويې ويل: زه له رسول صلی الله عليه وسلم سره وم او په شان ددي مو واورېدل نو همداسي مو وکړل.

٣- په فقه او د فقه او په اقوالو کي د موسيقى حرمت :

په موسوعة الفقهية (هئيت كبار علماء الاسلام) کي راغلي :

ذَهَبَ الْفُقَهَاءُ إِلَى أَنَّ الْاسْتِمَاعَ إِلَى الْمُعَازِفِ الْمُحَرَّمَةِ حَرَامٌ، وَالْجُلوْسُ فِي مَحْلِسِهَا حَرَامٌ

(موسوعة الفقهية ٣٨/١٧٠).

د فقهاؤ مذهب دا دی چې د موسيقى او ربدل حرام او د هغه په مجلس کي کيناستل حرام دي.

په فقه اسلامي و ادلته کي راغلي :

يحرم الغناء وسماعه من غير آلة مطربة.

وأما الآلات: فيحرم في المشهور من المذاهب الأربع (الحنفية والمالكية والشافعية والحنابلة)

استعمال الآلات التي تطرب كالعود والطنبور والمعزفة والطلب والمزمار والرباب وغيرها من ضرب

الأوتار والنایات والمزامير كلها.

فمن أداه استماعها، ردت شهادته، لقوله صلى الله عليه وسلم: «ليكونن من أمتي أقوام يستحلون الخمر والخنازير والخز والمعازف» وفي لفظ: «ليشربن ناس من أمتي الخمر، يسمونها بغير اسمها، يعزف على رؤوسهم بالمعازف والمعنىات، يخسف الله بهم الأرض، يجعل منهم القردة والخنازير».

واستدلوا على تحريم المعازف من القرآن بقوله تعالى: {ومن الناس من يشتري لهو الحديث ليضل

عن سبيل الله} [لقمان: 31/6] قال ابن عباس: إنها الملاهي.

وبالمعنى: وهو أن هذه الآلات تطرب، وتدعوا إلى الصد عن ذكر الله تعالى وعن الصلاة، وإلى

إتلاف المال، فحرمت كالخمر.

يعنی: د موسیقى د آلاتو پرته د سندره او رېدل حرام. او هر چې د موسیقى آلات دی حرمت يې په خلورو مذاهبو سره مشهور او د سندره د آلاتو کارول لکه: عود یو دول تار لرونکي آله، طنبور، رباب، طبله، دول او سورنى او نورو تولو آلاتو کارول حرام دي.

خوک چې د موسیقى په اورېدو همیشوالی کوي شهادت يې د قبول ورنه دی، په دلیل د قول د رسول صلی الله عليه وسلم «ليكونن من أمتی أقوام يستحلون...» او په دلیل د دغه حدیث « ليشربن ناس من أمتی الخمر...»

او د موسیقى حرمت په قرآن سره په دغه قول د الله تعالى ثابت دی چې [ومن الناس من يشتري...، ابن عباس وايي ددي نه سندرې او موسیقى مراد دي.

معقول قول دا دی چې: د سندره او موسیقى آلات د الله تعالى د ذكر او لمانځه مانع ګرځي او د مال د ضایع سبب دی نو داسي حرام دي لکه خمر (شراب). (فقه اسلامي وادلته - باب حظر و اباحه).

د ائمه کرامواقوال :

عمر بن عبدالعزيز رحمه الله وايي: «الغناء مبدؤه من الشيطان وعاقبته سخط الرحمن». د سندره او موسیقى پيل کوونکي او بنست ايپسونکي شیطان دی او عاقبت يې د الله تعالى ناخوبني او قهر دی.

امام ابي حنيفة رحمة الله وايي: «الغناء من أكبر الذنوب التي يجب تركها فوراً» سندرې او موسیقی له هغو لویو ګناهونو خخه دي چې فوري ترك کول او پرېسوندل يې واجب دي.

د اسلامي خلافت رئيس قضاe امام ابو یوسف رحمه الله وايی: «إذا سمعتُ الغناء من بيتهِ، فإني أدخل عليهم بغير استئذان؛ لأنَّ تَغْييرَ المُنْكَرَ واجب، وهذا مُنْكَرٌ». کله چې زه د کوم کور خخه سندري واورم، نو زه به د اجازې پرته هغوي ته ورنوؤم، خکه چې د حرام کار منع کول واجب دي، او دا یو حرام او منکر عمل دي.

د امام مالک رحمه الله نه روایت دی چې: یو خل د امام خخه د سندرو او موسیقى په اړه چا و پونستل هغه په خواب کې وویل: «إِنَّمَا يَفْعُلُهُ الْفُسَاقُ عِنْدَنَا» زمونږ په نزد دا د فساق او بدکارو خلکو عمل دي.

امام شافعی رحمه الله چې کله له بغداد خخه مصر ته لار ويل یې: «خرجتُ من بغداد، وخلفتُ شيئاً ورأيَ أحدَثَه الرَّنادِقَةِ يُسمُّونَهُ التَّغْيِيرَ؛ لِيَصُدُّوا النَّاسَ بِهِ عَنِ الْقُرْآنِ. وقال: إذا جمعَ الرَّجُلُ النَّاسَ لِسَمَاعِ جَارِيَتِهِ، فَهُوَ سَفِيهٌ مَرْدُودٌ الشَّهَادَةِ، وَهُوَ بِذَلِكَ دُيوَثٌ». زه د بغداد خخه ووتلم شاته مې داسي شي پربېسودل چې زندیقانو به هغه «التغییر» بللو (د موسیقى یو قسم آله) چې د هغه په وسیله به یې خلک له قرآن خخه منع کول.

او هغه ويلي: کله چې سړی خلک د څوانې بنجې د سندرو اوږدو لپاره را تول کړي، نو هغه بې عقل دی شهادت یې مردود دی او په دې کار سره هغه دیوٹ دی.

د امام احمد رحمه الله خخه د موسیقى په باره کې پونستنه وشو، هغه په خواب کې وویل: «إِنَّهُ يَنْبَتُ النِّفَاقَ فِي الْقَلْبِ، كَمَا يَنْبَتُ الْمَاءُ الْبَقْلِ». یقیناً هغه په زړه کې نفاق ته داسي وده ورکوي لکه او به چې باقلیو ته وده ورکوي.

ابن قیم رحمه الله وايی : «فَأَقْلَلَ مَا يُقَالُ: إِنَّهَا شَعَارُ الْفَسَاقِ، وَشَارِبِيُّ الْخَمْرِ».

د موسیقی د تحریم لپاره ادنا خبره دا ده چې: سندري او ساز سرود د بدکارو، فساقو او شرابخورو شعار دی.

قال الإمام ابن القيم رحمه الله: "إنك لا تجد أحداً عني بالغناء وسماع آلاته إلا وفيه ضلال عن طريق المهدى علماً وعملاً، وفيه رغبة عن استماع القرآن إلى استماع الغناء". وقال عن الغناء: "فإنه رقية الزنا، وشرك الشيطان، وخمرة العقول، ويصد عن القرآن أكثر من غيره من الكلام الباطل لشدة ميل النفوس إليه ورغبتها فيه".

او هغه رحمه الله وايي: ته به هیخ داسې خوک پیدا نه کړي چې هغه د موسیقی اوري خو ددي سره دي د قرآن يو آيت هم آروي، مګر په هغه کې به د حقې لاري خخه د ګمراهی طرف ته علماً او عملاً انحراف وي، او هغه به د قرآن د اوريدو پر ئای د موسیقی له اورېدو سره مينه او رغبت لري. او وايي: موسیقی د زنا سحر او تعویذ دی، شرك شیطان دی، د عقل نیشه ده، او د ذکر مانع ده او د باطل او شهواتو طرف ته د زرده د میلان وسیله ده.

او په دي باره کې یې داسې اشعار ويلي :

حَبَّ الْقُرْآنِ وَحَبَّ الْحَمْنَانِ الْغَنَانِ

فَيُقَالُ بَعْدَ دَلِيلِيْسِ يَجْتَمِعُ مَانِيْ

وَإِذَا تَعْلَمَ أَصْهَارَهُ قَبْلَهُ مَاعِنَانِ

عَبْدَ الْكَلْفَلَانَةِ وَفَلَانَ

دَقَرْآنَ مَيْنَهُ اَوْ دَغَنَهُ اَمِينَهُ دَوَارَهُ

دَبَنَدَهُ پَهْ زَرَهُ كَبِيْ نَشَيِّيْ جَمَعَ كَيْدَايِ

او کله چې د موسیقی تعلق پیدا شئي

شي بنه بنده د هرې فلايىه او فلازى

همداسې ده د موسیقی فاحشه رسی چې چا غاړي ته کړه بیا به کله د ډوپي د منې او کله د بل د
مینې نغارې ډنگوی او د خپل خښتن (جل جلاله) سره مينه، تعلق او په اخلاص بنده ګې به پاتې
يا پيره ناقصه وي .

پیدا کړي الله تعالی يو ژوندي کړي الله تعالی يو او بيرته مو ورتک د هغه په لوري دي، دا چې په
کور کې موسیقی، په لاره او موټر کې موسیقی، په راديو او تلویزیون کې موسیقی او په موبایل کې
موسیقی وي، او توله ورخ د الله تعالی پر ئای جانان او ليلا، عشق او عشقبازی یادوئ نو آیا په
آخره خاتمه کې به خه یادوئ؟ د جانکنندن پر مهال به خه یادوئ؟

ابن قيم رحمه الله وايي : يو سود خورؤ چې د کلمې (لا اله الا الله) تلکين ته يې هیڅ توجه نه
کوله او د خانکنندن پر مهال يې داسي ويل : تسعة بالعشرة (نه پر لس) .

مه کوئ د دنيا محدود ژوند په لهو لعبو مه تیروئ.

او خپلې آخرې خاتمي ته متوجه شئ او که خدای مه کړه په همدي حال کې مرګ درته راشي نو
ستا دمه به ختلي وي او موسیقې به همداسې درته چالانه وي (اغوذ بالله من ذالك) .

د موسیقی اضرار

۱- موسیقی په زړه کې نفاق ته وده ورکوي :

ابن مسعود رضی الله عنہ وایی: «العناء ينبت النفاق في قلب كماینبت الماء الزرع» (ابوداود
بیهقي).

ژباره: موسیقی په زړه کې نفاق داسې تازه کوي لکه او به چې کښت تازه کوي.
يعني موسیقی اورېدل د نورو ګناهونو په نست داسې ګناه ده چې په زړه کې نفاق را مینځته
کوي.

په زړه کې نفاق داسې مرض دی چې ددې په وجه د بنده په زړه کې د اسلامي شعائورو خخه
نفرت او له جنسی خواهشاتو او باطلو منکراتو سره علاقه پیدا کيږي، د عبادت په ادا کولو کې
سسټي او ریاء او د درواغو، په وعده وفاء نه کول، خیانت او نور رزیل صفات او اخلاق پکي را
مینځته کيږي.

نو پوه شئ چې غناء او موسیقی په زړه داسې اثر کوي چې له ذکر، قرآن، شرعی علم، تدبر او
تفکر د نفس د محاسې خخه سړی غافله کوي او زړه ته رزیل خیالونه ور اچوي نو کله چې زړه
فاسد شو ټول بدنه په فساد اخته کوي.

۲- د الله تعالى د ذکر خخه د زړه غفلت :

موسیقی انسان د شهواني او عشق رانی په خیالونو کې زنگوی چې د الله تعالى د عبادت او ذکر
خخه زړه غافله کوي، تلاوت او ذکر خو پر خای پربنده چې کله یې د لمانځه او فرضي عباداتو

قضاء کولو او ترک کولو ته هم اړ باسي، په تیره چې د نن زمانی فاحشه موسیقی او بیا د هغه سره نچا هم وي (اغوذ بالله من ذالك).

دا حقيقة تر لمر واضح او بسکاره دی د هیچا خخه پت نه دی.

د سفر پر مهال چې کله په سپرلي کې موسیقی غږبری د موټر ټوله سپرلي یې د الله تعالى د ذکر خخه محروم کړي وي.

او کله چې په کوم هوتل او بل خای کې فاحشه موسیقی او د هغه سره نچا وي، نو تاسې دوی ليديلي دي چې د ملائکه د ادا کولو لپاره جومات تللي وي؟ او یا یې پر خپل وخت لموخ ادا کړي وي

؟

او بس د دوی د نچا او نخرو فلمبرداري روانه وي. ځکه چې دلته د شیطان حکمرانی وي ځکه چې خلک صوت شیطان نیشه کړي وي.

نو کله چې کوم زړه د الله تعالى د ذکر خخه غافله شو، نو دا زړه به دائم سرگرانه او هیڅ سکون به پکې نه وي.

قال تعالی: [وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنِّكًا] (طه: ۱۲۴).

ژیاره: او هر چا چې مخ وګرخاوه له ذکر زما (زما اطاعت یې پرینسپ او د خواهشاتو او طاغوت لاره یې غوره کړه) پس یقیناً هغه لره به تنګ او سخت ژوند وي.

ډیرو خلکو چې کله موسیقی ترک کړي ده د ژوند په اصلی سکون او اطمانت پوه شوي دي، د زوجينو تر مینځ محبت او بنه سلوک باندي پوه شوي دي او په کور او ژوند کې یې سالمه او روغه فضاء را مینځته شوي ده.

۳- موسیقی د زنا له اسبابو خخه ده :

موسیقی د زنا او فاحشو اعمالو د اسبابو داسې یو سبب دی لکه شراب نو خکه موسیقی د شرابو او زنا سره یو خای ذکر شوي ده، لکه په دغه حدیث کې: «لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَفْوَامُ يَسْتَحْلِونَ الْجَرَ، وَالْحَرِيرَ، وَالْخَمْرَ، وَالْمَعَازِفَ» ژیاره: یقیناً زما په امت کې به داسې کسان پیدا شي چې دوی به د زنا فاحش عمل ،ابريشم ،شراب،ساز او موسیقی حلال بولي.

موسیقی هغه لومړنی صوت شیطان دی چې د بیکانه بنخو او سریو سره د تعلق جورلو او عشق بازی نغارې وهی، د بیکانه شنه او تور خالونه، تورې ستړکې، تور زلفان او د عشق او ناولې مینې سندري واي. په تیره چې نچا ور سره وي د ویدیو او فلم په بنې وي.

موسیقی لومړی شیطاني دام دی چې شهوت ته حرکت ورکوي، د عشق الہام ورکوي او د فجورو خواته دعوت ورکوي، فضل بن عياض واي: (الغناء رقية الزنا). د سندرغارو او د هفو د کلکو لارویانو احوال له چا خخه پت نه دي.

۴- د الله تعالى د رحمت خخه لربوالي :

د موسیقی په غږ باندي د الله تعالى لغت دی، دا ملعون غږ دی، د موسیقی په مجلس باندي د الله تعالى لعنت اوريږي او داسې مجلسونه د الله تعالى د رحمت خخه لري دي.
«صوتان ملعونان في الدنيا والآخرة، مزمار عند نعمة، ورنة عند مصيبة»

۵- د متقيانو پرخای د فاسقان سره مينه او علاقه :

په مسلمان باندي واجبه ده چې د خپل رب (جل جلاله) او پیغمبر صلی الله عليه وسلم او متقيانو سره مينه ولري.

الله تعالی حکم کړی دی چې تاسې د متقيانو او نیکو خلکو سره ملګري شئ (یا آئُهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) [التوبه ۱۱۹] ژیاره: اى مؤمنان له الله څخه ووپیرېږي او له صالحانو خلکو سره ملګري شئ.

۶- د محبت په شرک اخته کیدل:

لقوله سبحانه وتعالی: [وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ] (سورة البقرة).

ژیاره: او ځېښې خلک داسې هم شته چې د الله پرته نور شیان شریکان نیسي او مینه کوي د هغوي سره، له هغوي سره دومره مینه کوي چې باید یوازې له الله سره شوی واي او مؤمنان له الله سره کلکه مینه لري.

مگر په موسیقى باندي عادت کس له هغو سره مینه لري چې د هغه سندري یې خوبنې وي.
او بالاخره د متقيانو پر خای د فاسقانو او شیطاناو ملګري شي.

لقوله سبحانه وتعالی: [وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضُ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ] (الزخرف: ۳۶-۳۷).

ژیاره: او هغه خوک چې ستړۍ پېټ کړي او څان ناخبره ونیسي د الله تعالی له یاد څخه نو ورپسی به کړو، او مسلط به کړو په ده باندي شیطان، نو همدا شیطان به یې ملګري وي، او بیشکه دوئ خامخا اړوی د لاري حقی څخه، او سره له دی ګومان هم کوي چې دوئ ګنې په سمه لار دي.

٧- د موسیقی د اورېدونکي شهادت نه قبلېري:

ذَهَبَ جُمْهُورُ الْفُقَهَاءِ إِلَى أَنَّهُ لَا تُقْبَلُ شَهَادَةُ الْمُسْتَمِعِ لِلْمِزْمَارِ وَتُرَدُّ شَهَادَتُهُ وَتَسْقُطُ عَدَالَتُهُ

(موسوعة الفقہة ١٠٨/٣٧ حاشیه ابن عابدين ٣٨٤/٤).

يعني: د جمهورو فقهاؤ په نزد د موسیقی اورېدونکي شهادت د قبول ور نه دی او د هغه

عدالت له مینځته تللى دي.

٨- په موسیقی باندې د مال مصروفونکي د شیطان ورونه دي :

څوک چې ډمان راولی سندې ورباندې وايی اجرت ورکوي، يا د موسیقی سامان اخلي دا مال په

حرامو کې لکول شوی مال دی او په حرامو کې د مال لکولو ته «تبذر» واي.

لقوله سبحانه وتعالى: (وَلَا تَبْذُرْ تَبْذِيرًا، إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ) [سورة الإسراء]

(٢٦-٢٧/)

ژیاره: او اسراف مه کوئ په اسراف کولو سره، يقیناً اسراف کونکي د شیطان ورونه دي.

او د قیامت په ورخ به پونستنه ورڅخه کېږي چې مال دې په خه کې لګولی وو.

٩- د ګناه د پېټې درنیدل :

د موسیقی اورېدل پخپل ذات کې ګناه او د هغه سربیره د نورو ګناهونو سبب کېږي، هر ورخ

يو ساعت يا خو ساعته يا هر ورخ او بالاخره تول عمر اورېدلو ګناه یې په عمل نامه کې ليکل

کېږي، او سړي ته به دغه ګناه عادي او نا لې خرگندېږي خو یو وخت به داسي سرحد ته رسیدلی

وي چې وزن به یې ترنسو او نیکو کارونو اوښتی وي.

[فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ * فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ * وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ * فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ] (القارعة . ۹-۶:

د خلاصون لاري

ورونو او خويندو! اوس مو چې د موسیقی حرمت او د هغه اضرار وپیژندل تاسې ته د هغه
څخه د خلاصون په ځینې لارو باندي وصیت کوم هيله ده چې کلک عزم وکړئ او د دغه سترې
بلاء څخه ځان خلاص کړئ.

- ۱- خپل خښتن (جل جلاله) ته د نصوح توبه وکړي، په تير وخت پیښمانтиما او توبه او د هغو فوراً
ترک کول او د آينده لپاره د هغه د ترک کلک عزم کول او د ګناه په ترک باندي صبر اخيارول.
- ۲- د سندرو او موسیقى تول مواد له موبایل، کمپیوټر او کور څخه ایستل او د هغه له مینځه
ورل او د ناچاری په صورت کي د اسلامي اناشیدو اورېدل.
- ۳- پنځه وخته ملونځ په جماعت ادا کول ځکه کامل ملونځ سړۍ له بدومارونو ساتي او د ډمانځه
کمال په جماعت سره ادا کول دي او د بنځۍ لپاره په خپل وخت ملونځ سره له تولو احکامو.
- ۴- دیر دیر استغفار لوستل ځکه چې استغفار د کناهونو اثر له مینځه وري او بدن پاکوي.
- ۵- هر وخت او په خاص توګه د سباء او بیکا اذکار لوستل ځکه چې د اذکارو ویلو په وجه
شیطان لري کېږي او د خیر لپاره سینه پراخه مومي.
- ۶- د فاسقو خلکو ملګرتیا پربېسودل او د هغه پر ځای د نیکو او صالحو ملګرتیا او د ذکر،
علم او خیر په مجلس کې برخه اخیستل.

- ۶- د مشهورو قاريانو د قرآن تلاوت ته غور نیول کوم چې په بنه اواز خشوع او خضوع سره تلاوت کوي په خاصه توګه د (محمد البراك ، شیخ ادریس ابکر او محمد انور الشحات) تلاوت ته غور نیول.
- ۷- د پیغمبرانو علیهم السلام، صحابه کرامو او د امت د صالحو کسانو قصص لوستل او د هفوی د ژوند خخه عبرت اخیستل.
- ۸- په تنهایي کې له ئان سره محاسبه کول، د تیر وخت په بدو کارونو پښېمانтиيا او بیا د الله تعالى له وېرې او د بې حسابه نعموتو په شکرانه خپلې اوښکې تويول..... او په داسې ستړکو به د دوزخ اور حرام وي.
- ۹- د هدایت دعا او د تولو رزائلو خخه د خلاصون دعا او د تقوی او په ايمان باندي د ثبات دعا غوبنسل.
- په آخر کې د ئان او تولو مسلمانانو ورونو او خویندو لپاره دعا کوم چې اى الله ! مونږ د دغه ديني او اخلاقي وباء خخه خلاص کري، فاسقو، رزيلو او فاني سندرو پر ئاي مو ستا د کلام قرآن سره مينه پيدا کړي.

د تېلويزيوني اوراديوسي خپرونوکته او زيان

او سني الکتروني وسائل لکه: تلویزیون، راديو، تيلفون او انټرنېت په خپل ذات کې مباح وسائل دي چې د خير لپاره کارول یې لوی خير دي او د شر لپاره کارول یې ستر شر او بربادي را مينځته کوي.

په کم مصرف او لږ کار سره تر ډېر خلکو پوري سړۍ د خير او اصلاح خبره او د خير دعوت رسولي شي.

همداسي که د شر لپاره وکارول شي نو ډېر خلک به د هغه د شر او ضرر سره مخ شي.
او بيا په دغو وسائلو کو تر تولو مهم یې تيلویزیون او راديو ده چې هر خوک کولای شي هغه په آسانی سره تر لاسه کړي.

متأسفانه زمونږ په هيوا د کې اکثره دغه وسائل د کفری اشغال او يا هم فاسقو عناصرو په لاس کې دی چې سختې زهرجنې خپروني کوي.

د غربی او کفری سریالونو ضرورونه :

دا شیطاني زهرجنې خپروني د هر مسلمان او هري مسلماني کورنۍ په عقيدوی او اخلاقی تربیه سخت بد اثر لري چې او س مهال یې په تولنه کې بد اثرات هر چا ته خرگند دي او خوک چې یو زره ايمان او عقل لري هغوي ورباندي قانع دي چې دا خپروني واقعاً خطرناکې پايلې لري چې ددي زهرجنو خپرونو څینې اضرار په لاندې دول دي :

۱- د هندی، تركی او نورو سریالونو او ډرامو له لاري په پوره چل او فریب سره په اسلامی تولنه کې د نصرانیت، یهودیت او بودیزم عقائد خپرول.

- ۲- د سریال، پرامې، اعلان او تبلیغاتو له لارې په اسلامي تولنه کې د رزیلو او فاسدو اخلاقو خپرول.
- ۳- په خلکو کې د بیکانه نارینه او بسحؤ کد ژوند، بې حجابي، فحشاء او موسیقی رواجول.
- ۴- خلک په وړو مسائل مصروف ساتل او د سترو قضاوو خخه د هغوي غافله کول. مثلاً د درس او تعلیم پرځای، لوبو او ورزش ته دومره وده او تبلیغات چې بلاخره ټول ورباندي مصروف شي.
- ۵- خاوند ته د بسحۍ پربېسودلو درس ورکول او همدارنګه بسحۍ ته د خاوند خخه د بغاوت درس ورکول، کورنۍ نظام خرابول او د زوجینو تر مینځ د اعتماد او اطمنان ختمول.
- ۶- په اسلامي تولنه کې سمت پرسټي، قوم پرسټي او ژب پرسټي ته زمينه برابرول.
- ۷- د فاسقانو اظهار او د متقیانو لري ساتل، ددغو شیطاني مډیا په پردو اکثرًا هغو کسانو ته موقع ورکول کېږي چې هغوي بسکار فساق، په تولنه کې منکرات او فساد خپروي، په غلا چور او غصب او ظلم مشهور وي.
- ۸- په اسلامي تولنه کې شیطاني اقتصادي بازار رواجول، سودي ادارو ته تبلیغات کول او په تولنه کې د سود، قمار اقتصادي احتکار او انحصار رواجول.
- خکه دير کسان چې علم او پوهه نلري او یا د دوى منافقت او فساد ته متوجه نه وي هغوي فکر کوي چې خه د تیلویزون له صفحې خپربرې هغه به نو مباح وي او خه باک به نلري (الغاد بالله)، خلک په چل او فریب په گناه او فساد اخته کول. او د اسلام په خاوره کې په پوره جرأت سره خلک د گناه او فساد لوري ته بلل.

- ۹- په سترکو د منکر ليدل او د هغه خخه انکار او کرکه نه کول. جي د کناه او منکراتو خخه کرکه او نفترت د ايمان ورستي درجه ده. يعني سره له دي چې دير د دغو شيطاني مدیا په اضرارو پوه دي خو بيا هم د خپلې کورني سره يو ئاي د هغه ننداري کولو ته ناست او د کور مشر او مسئول د دغه فساد پر وړاندې خپل سقوط اختيار کړي وي.
- ۱۰- ټول وخت د فکر مشغول ساتل ځکه ځينې ډرامي او سرياليونه زيات وخت نيسې د هغه د مسلسل ليدلو او تعقیب په فکر کې وي.
- ۱۱- د درس په زده کړه، کورني کار او درسي مسئوليتونو کې پاتې راتلل.
- ۱۲- د ماشومانو په خوب کې ډارېدل ځکه چې ځينې صحني ماشومانو ته بدې وي او د نجونو او څواناتو د آينده ژوند په اړه سوچونه او تشویشونه پیدا کېدل ځکه چې دغه سرياليونه د کفري ټولنو انعکاس کوي او په کفري ټولنه کې کورني نظام پاشرل شوي وي د زوجينو د محبت پر ئاي د بیگانه سره د ملګري سیستم کارول کېږي، او د دغو صحنو ليدل په مسلمانه پیغله او مسلمان څوان سخت بد اثر کوي.
- ۱۳- د بیگانه نارینه او بسخو تر مینځ د عشقی قصو بيانول، نجونو او څوانانو ته د واده مخکې د عشق، اختلاط، د بیگانه سره ملګري او ارتباط درس ورکول او د ذهن خخه یې د پاک اسلامي با عفطه او پاکدامنه ژوند ایستل.
- ۱۴- د اسلامي اخلاقو، مينې محبت او وروروی پر ئاي د ماشومانو په ذهن کې د جنګ، قتل، وهلو او په قهر او غصه کېدو درس ورکول ځکه جنګي فلمونه، د وهلو او تکولو جاهلانه لوبي او ورزش کوچنيو ماشومانو ته همدا پیغام رسوي.

۱۵- په اسلامي تولنه کې د کفري دود او رواج خپرول خکه چې د غربی درامو او سریالونو خخه

لباس، اخلاق، بې حجابي او نور سلوک او فوج عادات زده کوي.

۱۶- د سریالونو بل ستر هدف دا دی تر خو په خلکو کې خصوصاً په ځوانانو او نجونو کې

شهوت خپور کړي او دوی د شهوت رانی او شهوت پرسنۍ باندې وروزل شي او د حیا او غیرت،

مرانې جذبه بې ورختمه کري.

لکه د نصرانیت يو مبلغ چې خپلو ملګرو ته د بیان په يو برخه کې وايی:

مونږ د مسلماناونو داسي نسل برابر او چمتو کړي چې استعمار د هغه په انتظار کې دی، داسي

نسل چې د سختي په وراندي مقابله نشي کولای، بې پروا، راحت طلبه او تمبل دی کچيرې کوم لور

مقام او مرتبه تر لاسه کړي د عيش او شهوت پرسنۍ له کبله کومه د ځوانمردي سخا نلري

(مسيحيت و پيئن، دراسات في الاديان ص ۳۸۳).

۱۹- په تولنه کې د مخدراتو او په خاصه توګه خمر (شرابو) رواجو.

۲۰- د وخت ضایع کېدل، انسان دنيا ته د يو ستر هدف لپاره راغلی دی چې هغه د الله تعالى

عبدات دی (په تولو چارو کې د الله تعالى فرمانبرداري کول) او دي دنيا ته بيا راتلل نشته. دوهم

چانس، دريم چانس نلري، که چا د اسلامي شريعت موافق ژوند تر سره کړ کامياب او که د

هغه مخالفت يې وکړ نامراد دی.

۲۱- منکراتو، گناهونو او فساد ته رسمي بنه ورکول. عام خلک داسي فکر کوي چې خه د

ټپويزون او يا رadio له شيطاني صفحو خپربرې، کيداي شي هغه مباح وي خه باک ونلري

(الغاذ بالله) خکه هفوی کمان کوي چې دا شیان خود وخت د رژیم له سلطې لاندې تر سره

کېرىي، خبر نه دی چې په دې کې د اشغال ستر اهداف پراته دی هغه دا چې غواړي قصداً پر ځمکه کې فساد خپور کېي او خلک په گناهونو او فساد اخته کېي.

۲۲- د اسلامي شعائر او ملي گلتور سپکاوی، د ډرامو او تبلیغاتو په ځینې صحنو کې بېره، لګوته او افغانی لباس واله کس مجرم بنسودل او د نیكتایي او درشي او غربی مادل واله کس بنه او صالح بسکاره کول.

۲۳- د اسلامي شريعت په احکامو لکه: حجاب، ديني عالم، اسلامي اخلاقو او آدابو ملندي وهل.
۲۴- د کفارو او منافقينو او فاسقانو جرمونه پتول او يا کم معرفي کول او د مسلمانان کوچني جرم او خطاء ستر بنسودل او معرفي کول.

۲۵- په اخبارو کې دروغ ويل، پر خلکو ٻهتان لگول، او پر ځینې ډرامو او پروگرامونو کې پر خلکو باندي توکي او مندي وهل.

۲۶- د صحې، تعلمي او گټورو پروگرامونو پر ځای د لهو، لعبو او عېشو شيانو خپرول.
۲۸- د عام خلکو د غلولو او تيرايستلو لپاره د ځینې مذهبی پروگرامونو ځای پر ځای کول. تر خو عام خلک ورباندي وغلوی چې پر دغه تيلويزون او رadio کې خو ديني خپروني لکه: خه د قرآن تلاوت او يا د ملا لخوا د ديني پونستنو څوابول او داسي نور تر خو ددي په وسیله د خلکو غږکون او مخالفت کم کېي

لکه چې يو تيلويزون خپله داسي اعتراف کوي :

شيوه آزاد اين تلویزیون در پخش موسیقى در اوایل موجب بروز مخالفت‌هایی در محافل مذهبی افغانستان گردید بطوریکه برای مثال پس از افتتاح فرستنده زمینی این تلویزیون در شهر هرات جمعی از نماز گزاران در مسجد جامع هرات به گفته خودشان برای غروب تلویزیون

؟؟ دست به دعا برداشتند. پس از ماجrai محکوم شدن تلویزيون ؟؟ که خلاف اصول اسلامی تشخيص داده شد، بيشتر شبکه های خصوصی افغانستان اقدام به خودسانسوری ی برنامه های خود كردند و تلویزيون ؟؟ نيز از اين قائد مستثنا نبود.

اخيرا تلویزيون ؟؟ اقدام به پخش برنامه ای مذهبی کرده است تا حدودی از مخالفت ها بکاهد اگرچه شدت مخالفت ها نيز کم شده و مخالفین اين تلویزيون تا حدودی با شرایط جديد رسانه ای افغانستان کنار آمدند.

اوسم چې چا ته د دغو شيطاني وركشانونو د زهرجنو خپرونو يادونه وکړي، نو هغوي د خپل دليل د پاره وايي: په هغه کې خپنې ديني او مذهبی خپروني هم شته، د قران قرائت هم شته. مسلمانانه وروره ! دغه لږ لبر مذهبی خپروني ې ستا د غلولو لپاره ئاي پر ئاي کړي دي که نه هغه اصلاً ستا د دين او ګلتور نړول غواړي

۲۹- د ذكر، عبادت او ديني واجباتو ترك، خينې کسان چې په درame او مسلسل سريال سره او ګرم راشي نو بيا جماعت هم ورڅخه فوت شي او د شې تر ناوخته پوري ناسته وي بلاخره خوب ورباندي ورشي او بې مانځه بيده شي او بيا د سهار لموخ هم ورڅخه قضاء شي.

پورته تکي د مشت نمونه خروار په توګه بيان شول نور دا تر ملرو واضح خبره ده

مسلمانانه وروره د کورني مسئوله ! دا خرگند حقیقت دی چې هیواد مو د کفارو لخوا اشغال شوي دي هر ډول فتنو او منکراتو ته بنه زمينه مساعده ده، خو واورئ چې د الله تعالى د جانبه پر مونږ باندي امتحان دی، مسلمان د خپلي کورني پر ورباندي مسئول دی

بنائي چې خپل ئان او خپل اهل عيال د دوزخ د اور خخه بچ کړي.

خکه الله تعالى فرمادي:[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوَا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيْكُمْ نَارًا]

ڇيارةه: اى مؤمنانو خپل خانونه او خپل اهل عيال مو د دوزخ له اوره وسائے.

که د اللہ تعالیٰ رضا او د اور خخه نجات غواری نو بیا صبر وکرئ او له ناروا امر و خخه پرهیز

وکرئ.

په دې کې شک نشته چې تول ناروا کارونه خه مؤقتی خوند لري خو گوري پایلي يې دير خطرناکي دي.

چا چې د ناروا کارونو خخه ئان وسائلو اللہ تعالیٰ به هغه ته په دنيا کې مطمئن او خوشحاله ژوند ورکري په آخرت به يې له سخيو وژغوري او د اللہ تعالیٰ لوی مېلمستون (جنت) ته به داخل شي.

*نَحْنُ أَوْلِيَاؤكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَسْتَرَّيْ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَعُونَ [

(فصلت: ۳۰، ۳۱).

ڇيارةه: مونږ په دنيا کې ستامي دوستان يو او په آخرت هم او په جنت کې به تامي ته تول هغه خيزونه وي چې تاسي يې هيله وکرئ او تول هغه خه به مو په مخکي وي چې تاسي يې وغواري.

تصوironنه او فلمبرداری

تعريف:

تصویر په لغت کې د صورت او عکس جو رولو ته وايی په اصطلاح کې عکس د یو شي دasic کیفیت دی چې د بل شي سره یې فرق کېږي او يا عبارت له دasic کیفیت خخه دی چې د شي خبره او شکل دasic پکې خرگندېږي لکه چې همغه شي ته گوري.

د تصویر حکم :

تصوironنه د حکم له مخې په مباح (جایز) او حرام ويشل شوي دي

اول - مباح تصوironنه :

۱- د انسان د تولو جوړ کړو شیانو ترسیم جایز دی لکه: د کور تصویر، د موټر، الوتکی، کښتی، جومات او نورو.

جاء في موسوعة الفقهية (هيئة كبار علماء الإسلام):

لا يَأْسَ بِتَصْوِيرِ الأَشْيَاءِ الَّتِي يَصْنَعُهَا الْبَشَرُ، كَصُورَةِ الْمُنْزَلِ وَالسَّيَارَةِ وَالسَّفِينَةِ وَالْمَسْجِدِ وَغَيْرِ ذَلِكَ اِتَّفَاقًا ؛ لَأَنَّ لِلإِنْسَانِ أَنْ يَصْنَعَهَا، فَكَذَلِكَ لَهُ أَنْ يُصَوِّرَهَا (موسوعة الفقهية ۹۸/۱۲).

۲- د اهل علم په اتفاق د جماداتو لکه: غرونه، بحرونه، مړ، سپوژمن، آسمان او ستورو تصوironنه جایز دي همدارنګه د نباتاتو تصوironنه لکه: ګیا، شنه بوتي، ونې، میوجات، بارداره ونې او د غیر بار دارو ونو تصوironنه ایستل جایز دي.

جاء في موسوعة الفقهية :

لا بأس بتصویر الجمادات التي خلقها الله تعالى - على ما خلقها عليه - تصویر الجبال
والآدلة والبحار، وتصویر الشمس والسماء والقمر والنجمون، دون اختلاف بين أحد من أهل
العلم.

جمهور الفقهاء على أنه لا بأس شرعاً بتصویر الأعشاب والأشجار والثمار وسائل المخلوقات
النباتية، وسواء أكانت متمرة أم لا، وأن ذلك لا يدخل فيما نهي عنه من تصاوير (الموسوعة
الفقهية ٩٧/١٢).

همدارنگه د ابن عباس رضى الله عنه خخه روایت نقل شوي دي چې: «إِنْ كُنْتَ فَاعِلًا فَصَوِّرْ
الشَّجَرَ وَمَا لَا رُوحَ فِيهِ قَالَ لَا يَحْرُمُ تَصْوِيرُ الشَّجَرِ وَالنَّبَاتِ وَمَا لَا رُوحَ فِيهِ (فتح الباري ١٠ /
٣٩٤ ، والطحاوي على الدر المختار ١ / ٢٧٤).

يعني: كچبری ته دا کار کوي نو دونې او هغه خه تصویر وباسه چې روح پکي نه وي، او واي: د
ونو او نباتاتو او هغه چې روح پکي نه وي تصویر ايستل حرام نه دي.

دوهم - حرام تصوironونه :

د ساه لرونکو تصوironونه لکه: انسان، حيوان او مرغه تصوironونه مطلق حرام دی هغه که د
مجسبي په شکل وي، د ترسیم په شکل وي او یا د عکاسي د چاپ په شکل وي.

د دغه تصوironونو خخه ضروري تصوironونه کوم چې د ضرورت لپاره وي لکه: تذکره، پاسپورت
او نور د معاصره فقهاؤ په نزد مستثنی دی، حکه چې د فقه قاعده ده چې: «ان الضروريات يبيح
المحضرات ».«

جاء في موسوعة الفقهية والطحاوي على الدر المختار :

يَخْرُمُ تَصْوِيرُ ذَوَاتِ الْأَرْوَاحِ مُطْلِقًا، أَيْ سَوَاءٌ أَكَانَ لِلنَّسْكِ لِلنَّسْكِ حَلْلٌ أَوْ لَمْ يَكُنْ. وَهُوَ مَذْهَبُ الْحَنَفِيَّةِ وَالشَّافِعِيَّةِ وَالْخَنَابِلِيَّةِ. وَتَشَدَّدَ النَّوَوِيُّ حَتَّى ادَّعَى إِجْمَاعَ عَلَيْهِ. وَفِي دَعْوَى إِجْمَاعٍ نَظَرُ
يُعْلَمُ مِمَّا يَأْتِي. وَقَدْ شَكَّ فِي صِحَّةِ إِجْمَاعِ ابْنِ نُجَيْمٍ كَمَا فِي الطَّحْطَاطِ عَلَى الدُّرِّ.

(موسوعة الفقهية ج ١٢ / ص ١٠٢ ، الطھطاوی علی الدر المختار ١ / ٢٧٣).

د ساه لرونکی د تحریم دلایل په لاندې ډول دي :

لومړۍ حدیث:

ابن عمر وايي: پیغمبر صلی الله عليه وسلم فرمایلي:

«إِنَّ الَّذِينَ يَصْنَعُونَ هَذِهِ الصُّورَ يُعَذَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يُقَالُ لَهُمْ: أَحْيِوْا مَا خَلَقْتُمْ (رواه

البخاري و مسلم).

زاره: د قیامت په ورخ هفو کسانو ته چې دا تصویرونه جوروی عذاب ورکول کېږي، هفوی ته
ویل کېږي ژوندي کړئ هغه خه کوم مو چې جوړ کړي وو).

دوهم حدیث :

عبدالله ابن مسعود وايي: له پیغمبر صلی الله عليه وسلم نه مې وارویدل چې فرمایل یې:

إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوِّرُونَ» (رواه البخاري و مسلم).

زاره: د قیامت په ورخ له خلکو خخه سخترين عذاب د تصویر جوړونکو دي.

دریم حدیث :

عايشه رضی الله عنه وايي: پیغمبر صلی الله عليه وسلم له سفر خخه راغي او ما په طاق
باندې یوه پرده څرولې وه چې په هغه باندې د (ساه لرونکی) تصویر ټه، کله چې پیغمبر صلی الله

عليه وسلم هغه ولیده د مخ مبارک رنگ يې بدل شو او ويې فرمایل: «يَا عَائِشَةُ، أَشَدُ النَّاسِ

عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُضَاهِئُونَ بِخَلْقِ اللَّهِ» (رواه البخاري ومسلم)

ژیاره: ای عایشی! د قیامت په ورخ له خلکو خخه سخترين عذاب هفو کسانو ته ورکول کيري

چي دوي کوبنبن کوي د الله تعالى د خلقت په مثل شی جور کري).

خلورم حدیث :

ابن عباس رضي الله عنهم روايت کوي چي پيغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایي: «مَنْ صَوَرَ

صُورَةً فِي الدُّنْيَا كُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ فِيهَا الرُّوحَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَيْسَ بِنَافِخٍ» (رواه البخاري و مسلم).

ژیاره: خوک چي په دنيا کي تصوير جوروسي هغه د قیامت په ورخ کي د هغه په روح اچولو

مکلف کيري حال داچي هغه د روح د اچولو توان نه لري).

پنځم حدیث

له ابن عباس رضي الله عنهم روايت شوي دي چه پيغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایي: «كُلُّ

مُصَوَّرٍ فِي النَّارِ يَجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ صَوْرَهَا نَفْسًا فَتُعَذِّبُهُ فِي جَهَنَّمَ»

ژیاره: هر تصوير جورونکي په دوزخ کي دي (کچېري توبه ونباسي)، په هر شکل يې چي جور

کې وي هغې ته به د روح شکل ورکړ شي او د هغه په وسیله به هغه ته په دوزخ کي عذاب

ورکوي .

پورته ټول احاديث د ساه لرونکو تصویرونو پر حرمت دلالت کوي مګر د وني، سیند، غره او

دي ته ورته نور بي ساه شيانو چي ابن عباس رضي الله هغه ته اشاره کړي ده او نورو صحابوو په

هغه باندي اعتراض نه دی کړئ باک نه لري.

وبالله التوفيق. و صلي الله علي نبينا محمد و آله و صحبه و سلم

د بې شرمە فاحشو تصوironونو حكم :

د ساه لرونکو تصوironونو حرمت په تفصیل سره ذکر شو چې د ساه لرونکو تصوironونه ایستل پخپل ذات کې حرام دي.

مگر که دا تصوironونه د فتنې جورېدو، فساد او بداخلاقی سبب کېږي نو د تصویر د حرمت او ګناه سربیره به په ټولنې کې د فتنې، فحشاء او بداخلاقی خپرول وي، لکه: په ځینې مجلو، تجارتی اعلاناتو باندي د بنخو او سريو لوح او نيمه لوح تصوironونه نصبول او خپرول چې د سري وجدات د هغه څخه شرم کوي.

دغه تصوironونه په ټولنې کې لویه بې شرمي، بې حیاې او فتنو، فساد او فحشاء ته زمينه برابرول او دا اکثراً په هغو ھیوادو، بnarونو او محلاتو کې تر سترکو کېږي کوم چې د غرب د ناولۍ شیطاني ډيموکراسۍ غبار وھلي وي.

د تحریم دلائل :

۱- په حدیث شریف راغلي دی چې: «لاتباشر المرأة المرأة فتنعها لزوجها، كأنه ينظر إليها» (البخاري).

ژیاره: بنخه به د بلې بنخې سره لوح بدن يا کوم اندام نه نښلوي او د هغې صفت به خپل خاوند ته نه بیانوی کواکې دا داسې دی لکه خاوندې چې د هغې بنخې طرف ته نظر کوي.
او بیگانه نيمه لوحو عکسونو ته کتل په طریقه اولی حرام دي.

۲- بنخې او نارینه ته د ټاکل شوې عورت پتیول فرض دي او د بل عورت ته کتل حرام دي.

د بنخې تول بدن عورت دي نو د هغې لپاره واجب ده چې د نامحرمو څخه تول ئان پت کړي

د مذاهو د جمهورو فقهاء په نزد د بئکانه پر وراندي عورت دی پرته له لاسونو او قدمونو او د مخ پتوول د فتنې له وجي په حجاب کي شامل دي. او د بئکانه بئکي اصلي عورت او د هغه تصوير ته کتلوا کي فرق نشه او دواړه حرام دي، خينې د بئکانه بئکي اصلي عورت او د هغه تصوير ته کتلوا کي فرق نشه او دواړه حرام دي، خينې معاصر فقهاء واي چې تر اصلي نظر تصوير خطرناک دي خکه نظر د لو وخت وي او جنسی تصوير خخه زياته استفاده کولای شي چې فتنه یې زياته ده.

جاء في موسوعة الفقهية (هيئت كبار علماء الإسلام) :

ذَهَبَ جُمْهُورُ الْفُقَهَاءِ إِلَى أَنَّ جِسْمَ الْمَرْأَةِ كُلَّهُ عَوْرَةٌ بِالنِّسْبَةِ لِلرَّجُلِ الْأَجْنَبِيِّ عَدَا الْوِجْهَةَ وَالْكَفَّيْنِ ؛ لَأَنَّ الْمَرْأَةَ تَحْتَاجُ إِلَى الْمُعَامَلَةِ مَعَ الرِّجَالِ وَإِلَى الْأَخْذِ وَالْعَطَاءِ لِكِنْ جَوَازُ كَشْفِ ذَلِكَ مُقَيَّدٌ بِأَمْنِ الْفِتْنَةِ. وَوَرَدَ عَنْ أَيِّ حَنِيفَةَ الْقَوْلُ بِجَوَازِ إِظْهَارِ قَدَمِيهَا ؛ لِأَنَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى نَهَى عَنْ إِبْدَاعِ الرِّزْنَةِ وَاسْتَثْنَى مَا ظَهَرَ مِنْهَا. وَالْقَدَمَانِ ظَاهِرَتَانِ ، وَيَقُولُ ابْنُ عَابِدِيْنَ : إِنَّ ظَهَرَ الْكَفِّ عَوْرَةً ؛ لَأَنَّ الْكَفَّ عُرْفًا وَاسْتِعْمَالًا لَا يَشْمَلُ ظَهَرَهُ . (موسوعة الفقهية ٢٢/١٦ ، بدائع ٢٩٥٦/٦ ، حاشيه ابن عابدين ٤٠٥/١).

و جاء في فتاوى الاسلام سوال جواب :

قوله تعالى: (قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُسُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ. وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ...) (النور / ٣٠، ٣١). ولا فرق بين مشاهدة المرأة الأجنبية على أصل خلقتها، أو على صورة ثابتة، أو متحركة، أو كانت رسوماً يدوية، فكيف إذا كان المشاهد هو عورات ! ومشاهد جنسية مثيرة ؟!.

و جاء في فتاوى الجنة الدائمة (هيئت كبار علماء) :

والمرأة كلها عورة في ظاهر أدلة الكتاب والسنة، فالواجب عليها ستر جميع بدنها عن غير محارمها؛ لقول الله تعالى: (وَلَا يُبَدِّلَنَّ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعْوَلَتِهِنَّ أَوْ آبَاءِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعْوَلَتِهِنَّ) النور/31؛
وقوله سبحانه: (إِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقْلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ)
الأحزاب/53.

قوله: تصوير النساء لا يجوز مطلقاً لما في ذلك من الفتنة والشروع التي ترتب عليه زيادة على تحريم التصوير في حد ذاته، فلا يجوز تصوير النساء للسفر ولا لغيره، وقد صدر عن هيئة كبار العلماء قرار بتحريم ذلك انتهى.

ولا يُعذر الزوج بتصوير زوجته وهي عارية لكونه زوجاً، فهذا لا يبيح له ذلك الفعل القبيح، ولا يعد غيابه عن زوجته عذرًا له؛ لحرمة تصوير النساء ابتداءً – وقد ذكرنا فتاوى العلماء في ذلك -؛ ولما يمكن أن يتربى على ذلك من مفاسد، ومما يمكن أن يتربى على الاحتفاظ بصورة الزوجة وهي عارية، أو غير محتشمة: "فتاوي اللجنة الدائمة" (1 / 718، 719).

د ودونو او نورو محافلو فلمبرداري :

دنکاح په مجالسو او خصوصاً هو تلونو کي د نارينه او بسخو، دمانو او اتن چيانو تصويرونه او فلمبرداري تر سره کيري چي دا عمل ې تر تولو ستر منکر او فحشاء ده ځکه ددي فلمونو خوک ضمانت کولای شي؟ چې نورو خلکو ته به نه رسيري چې وروسته به دا د یوه فلم په حيث کارول کيري، د نامحرمو نارينه او بسخو سيل به پکي کيري، په داسي شان چې یو کس به ې له خپل ناموس نه خبر نه وي خود ده د بسخې فلمونه به په نورو کورونو کي کتل کيري.

ددي فلمبرداری او موسیقی لپاره چې هر چا ډمان او عکاسان راوستلي وي خو پوري چې ددي
فلم خخه استفاده کېږي ګناه به ېې د ده پر غاره وي.

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایي: «دعا إلى ضلاله، كان عليه من الإثم مثل آثام من
تبעה، لا ينقص ذلك من آثامهم شيئا» (مسلم) (۲۶۷۴)

ژباره: او چا چې خلک د یوی گمراهی طرف ته دعوت کړل نو د دغی ګناه به هومره ګناه وي چې
کوم ګناه کونکی د ده د گمراه کونکی عمل په وجهه بې لاري شوي او ګناه کار شوي وي او د دغه
خلکو په ګناه کې به هم کوم کمی نه رائی.
او په دې فاحش کار لګول شوي مال تبدير دی.

او خوک چې قصدًاً دا بې شرمي رواجوی دغو بې شرمي ته دعوت کوي او غواړي چې په خلکو
عامه شي نو د هفوی لپاره په دنيا او آخرت کې سخت عذاب دي. لقوله سبحانه وتعالى: «إِنَّ
الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشْيَعَ الْفَاجِحَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ» [النور: ۱]

ژباره: کوم کسان چه غواړي د مسلمانانو په ډله کې فحشاء خوره کري شته دغو (کسانو) ته
په دنيا او آخرت کې سخت دردوکي عذاب.

په هرکور او حیب کې پته بلاء :

نن د هر څوان، نجلې او هر چا سره کامره لرونکي، صوت او ویدیو لرونکي موبایل او آی فون
موجود دي، بې ځایه تصویرونه ورباندي اخلي هر یو نن عکاس جور شوي او د هر چا په جیب
او کور کې کمره موجوده ده چې د تصویرونو حرمت او وعیدونه مخکې بیان شول، کله بیا لوی

فتې ته لاس اچوی په ودونو، لارو او کوچو کې په بسکاره يا پته د بیگانه بسخو او هلکانو تصویرونه اخلي چې لویه بې شرمي او فحشاء ده، او کله ددې لارې تجسس کوي.

د خپلو کورونو خارنه وکړئ او په لوی لاس یې مه بریادوئ

يو بقال چې د کابل له منډوي خخه کمپلې وردي او بیا یې په اطرافي کليو او قريه جاتو کې خرخوي، له هغه خخه چا پونستنه وکړه چې آیا په دغه عمل کې ستا خه ګټه شته؟
بقال وايی: په دې کار کې دومره ګټه نشه، مګر زه ددې تر خنګ بل کار تر سره کوم چې په هغه کې زما لپاره زیاته ګټه ده.

بقال زیاتوی: زه په (۵۰) یا (۱۰۰) افغانی د موبایل میموری (حافظه) اخلم بیا هغه له جنسی فلمونو خخه ډکوم او بیا دا میموری هر یوه یې په (۱۰۰۰) افغانی په نجونو او پیغلو خرچوم، او زما په دې کار کې دیره فائده ده، کله چې په دوى باندې دغه فلمونه په پته توګه د کمپلې خرڅولو په بهانه خرڅوم نو هغوي زما خخه خوبنې وي .... دا قصه پرون د جومات امام را ته وکړه چې هغه ته په منډوي کې یو عمدہ فروش کړي وه او ستاسي سره یې ددې لپاره شريکوم چې ددې پتو بلاوو خخه خبر شئ.

ددې قصې خخه عبرت :

۱- نجونو او هلکانو او بسخو ته د پرمختللو موبایلوا اخیستل او هغوي ته یې په واک کې ورکولو ٿمره به همدا وي ځکه اکثراً ځوانانو او نجونو ته چې دا ډول شرایط مساعد شي هغوي به خامخا د بې شرمه او فاحشو فلمونو کتلوا ته لاس اچوی ځکه چې د هغوي عقل او فکر کمزوري او اکثراً پوره ديني معلومات نلري ... او بالاخره ددې تماشا پایلې به ډېرې خطرناکې وي

او په دې کې به د هغوي مشر او مسئول شريک وي حکه چې دا شرایط د هغه لخوا ورته مساعد شوي.

که نور هیخ نه وي د تصویرونو اخیستل او د موسیقی اورېدل خو هسې هم په اوسمی تپل شوي سکولار کې رسمي بنه لري، نو آيا تاسې خه فکر کوئ چې دا واره گناهونه دي.

«إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوَّرُونَ» (متفق عليه)

ژیاره: د قیامت په ورخ به له خلکو خخه سخترين عذاب د تصویر جورونکو وي.

همداسي د موسیقې خطرناکې پایلې مو مخکې بیان کړي.

۲- په کليو او کوچو کې اکثراً لاسي سوداګر او بقالان خطرناک دي چې ظاهراً خه سودا خرخوي او په پته بل کار پر مخ بیايو لکه دا د کمپلو د بقال قیصه نو د هغوي کلک خارل پکار دي.

۳- د کور د مسئول د غفلت نتيجه په اصل کې د تولی کورني بربادي ده او ددي بربادي پونتنه به د ده خخه کېږي، حکه د کور مشر او مسئول هغه که نارينه یا بنځینه مور، مشره خور، بنځه وي د کور د نورو کسانو په باره کې مسئول دي.

الله سبحانه وتعالى فرمایی: [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِيمَنُوا قُوَّا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيْكُمْ نَارًا

وَقُوْدُهَا الْنَّاسُ وَالْحِجَارَةُ] (سورة التحريم، الآية: ۶).

ژیاره: ای مؤمنانو! خپل ځانونه او خپل اهل عیال له هغه اور خخه وساتئ چې خس یې خلک او تېږي دي.

٤- د کلي د جومات د امام غفلت، کچيري د کلي امام فعال واي، خپل مسئوليت بي درک کري

وای، خلک يې له دغۇ معاصرۇ بلاوو خخە خبر او ويرولى وای نو دوى به پە هفو باندې نه

اخته کېدل، نن زمونب اکثره ھوانان او پىغلى، د قرآن، او علم شرعى پر ئاي پە سندرو او

فلمونو اخته دي، ولی ؟ خوک نشته چى دوى تە شريعت بىيان کري، دوى تە اسلامي دعوت

ورکري، دوى ووبروي، بلکي هفوی له دغۇ شيانو خخە لرى پاتى شوي نو ئاكە شيطاني او

انسى شيطاناًو تە زمينه برابرە شوي ده.

د اطراfonو ھيني علماء خو يوازى د جنازى او مري دفن كولو پر مهال وعظ كوي او بس چى

تە به وايى فقط پە همدى ورخ فرض دى او بلە ورخ فرض نه دى او نه هم مسئوليت لرى، نو

باید چى هفوی خپل مسئوليت درک کري ئاكە چى تولنە د سختو طوفانونو سره مخ ده.

٥- تول مسلمانان خوک چى پر الله تعالى او ورخ د آخرت رېستنى ايمان لرى هفوی باید د دين قيام

لپاره پە هر ممكنه توگە چى وي كوبىنىن وکري او ننيو بىكاره او پتو اسلام ضد بلاوو تە متوجه

او د هفوی پر ورلاندى ودرىرى.

فعتبروا يا أولو الألباب

د انټرنیټ خخه د بنې استفادې کولو لارې :

لاندې خو تکي بیانیبې تر خو کله د نېټ عالم ته داخل شئ له هغه خخه د گتې او فائدي سره ووچئ، نه دا چې وخت مو هم ضایع، بې گتې او بې فائدي تیر شوي او يا حتی په گناه کې اخسته شئ.

اول: خپل هدف مشخص کړئ، د خه د پاره او د خه په لته کې یاست تر خو تامې ته کار آسانه او وخت مو ضایع نشي، هدف او مقصد مو خاص د الله جل جلاله رضا وګرځوئ، د مشروع هدف په لته کې ووسي.

یوازې یو هدف وتاکی نه ډیر اهداف خکه بیا به مو مشغول کړي او خپل هدف به تر لاسه نه کړئ.

دوهم: که په کوم سایت او ویبلاک کې اشتراك کول غواړې، خه مطلب ليکي يا خه تبصیره نو خپلو ليکلوا ته بنه پام کوه، د ټولو ورونو سره داسي تعامل او سلوك کوه لکه خنګه چې ته یې د خپل خان د پاره غواړي (که د خان عزت او اکرام غواړي نو د نورو د عزت او اکرام خیال کوه)، خه چې ليکې په هغه کې له الله جل جلاله خخه ووېږدې خکه چې د هر حرف محاسبه به در سره کېږي نو داسي خه ليکه چې بیا یې څواب ولري.

دریم: د هر چا سره خپل زار مه شريك کوه، پر هر چا اعتماد مه کوه، تر خو خدای مه کړه خوک در ته ضررونې رسوي، الله (جل جلاله) دې تا د هغوي له ضرر او بدوساتي.

خلورم: که کوم ورور له تا خخه مرسته او مدد غواړي د هغه نه خپله مرسته مه سېموه، الله (جل جلاله) به ستا سره مرسته وکړي.

پنځم: پخپل خان اعتماد کوه، ناهیلې مه کوه، که کوبښن وکړئ په هر هغه خه به پوه شي کوم

چې ستا د پاره ګټور وي، ناهیلې مه کوه.

د انټرنیټ له لارې ډیرو ورونو او خویندو ډیر ګټور خیزونه زده کړي دي.

شپږم: د بې ګټې او تولو هغو پانو چې منکرات او حرام خپروي له مطالعې او کتنې خان ساته

ځکه چې د هغه مطالعه تا ته خه ګټه نه لري او ډیر یې یوازې د خلکو د ګمراه کولو په موخه

جور شوي دي نو د داسي سایتونو خخه خان ساته.

اوم: مسلمانه وروره او مسلماني خوري ! نن د فتنو زمانه ده، په دې زمانه کې د ضروري شرعی

علم زده کول ډیر اپین دي تر خو سړۍ وکولای شي حق او باطل حلال او حرام و پیژني او د

باطلو تبلیغاتو تر تأثیر لاندې را نه شي.

په انټرنیټ کې ډیر بنه ګټور سایتونه شته چې ډیر مهم او ګټور معلومات خپروي او په دې

برخه کې د اسلامي نړۍ علماؤ ډیر لوی خدمت کړي دي.

د انټرنیټ له لارې خلکو ستر علوم تر لاسه کړي دي او د انټرنیټ په وسیله خلکو ډیر کسان

اسلام ته دعوت کړي دي او په اسلام باندې مشرف شوي دي.

خو دا هغه کسان دي چې د انټرنیټ خخه یې صحې استفاده کړي ده.

آتم: د انټرنیټ کارولو د پاره یو مشخص وخت وټاکي نه دا چې تول وخت پکې مشغول او

مصروف شئ.

فیسبوکیانو ته خونصیحتونه

گرانو ورونو او خویندو!

اسلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

زه پر تامې ويامې چې د هیواد په سختو شرایطو کې مو تحصیل وکړ، او بیا مو د اوسنې عصر

دغه مهمې تنانوچۍ ته چې انټرنیټ دی لاس رسی وموند.

خنې ورونه د فیسبوک له لياري ګټور مطالب خپروي او دوى تر خپله وسه د اسلام او ولس د

بقا د پاره هلي خلې کوي، الله جل جلا له دوى ته نور توفيق هم ورکري، مکر په فیسبوک کې

خینې ورونه او خویندي بې ګټي او د اسلامې آداب خلاف خپروني کوي چې په دې مطلب کې مو

اصلی هدف همدا دی چې دغه غیر اسلامې او اخلاقی ليکنې تامې ته بيانول او په ګوته کول غواړم

او دا خپل مسئولیت بولو تر خو تامې ور ته متوجه کړو، چې خینې یې په لاندې ډول دي.

۱- د فیسبوک خینې خوانان غیر اخلاقی او شهوت پارونی تصویرونه خپروي :

لومړي دا چې بې ضرورته د ساه لرونکو تصویرونو خخه په اسلامې شریعت کې منع شوې ده

او تحريم یې مخکې بيان شو.

بل دا چې غیر اخلاقی او شهوت پارونکي تصویرونه د بې حیاې او فحشاء خرول دي کبیره کناه

ده او د داسې کسانو د پاره د سخت عذاب خبرداری دی کوم چې غواړي په خلکو کې بې حیاې او

فحشاء خپره کړي.

قوله تعالی: إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (حج ۱۹)

يقييناً هغه کسان چې غواړي د مؤمنانو په ډله کې فحشاء او ناوره کارونه خواره کړي هغوي په دنيا او آخرت کې د سخت دردناک عذاب ور دی الله جل جلاله پوهېږي او تاسي نه پوهېږي.

هر خوک چې د ستا په پانه کې د نا محرم، غير اخلاقی او فاحش تصویر ته ګوري د هغه په ګناه کې به ته ور سره شريک وي

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایي: «من دعا إلى هدى، كان له من الأجر مثل أجور من تبعه، لا ينقص ذلك من أجورهم شيئا. ومن دعا إلى ضلاله، كان عليه من الإثم مثل آثام من تبعه، لا ينقص ذلك من آثامهم شيئا». (مسلم ۲۶۷۴).

کوم بنده چې د نیکي طرف ته خلقو ته دعوت ورکړو نو ده لره به د هغو ټولو خلکو هومره اجر او ثواب وي خوک چه دده د دعوت سره یې نیک عمل شروع کړي وي. او ددي نیک عمل کونکو له عمله به هیڅ نه کمېږي. او چا چې خلک د یوی گمراهی طرف ته دعوت کړل نو د دغې ګناه به هومره ګناه وي چې کوم ګناه کونکی د ده د گمراه کونکی عمل په وجهه بې لاري شوي او ګناه کار شوي وي او د دغې خلکو په ګناه کې به هم کوم کمې نه رائي (رواه مسلم).

او ته به دغې کار دېر ساده کنې ولی خبر به نه وي چې ستا د ګناه پې خومره دروند شوي دي.

او بل دا چې دا د شیطان دسیسې دی چې ستا تر نظر دغې کار بنه درولي که نه اصلًا دا کار دېر بد دي یو خو محدود شمیر لنډغر به ستا د تصویر خخه شیطاني خوند واخلي، مګر دېر کسان به ستا په دې کار لعنت واي.

نو په دې کار کې ستا خه ګته شو ؟

له دې بې کتې کار او فساد خخه لاس واخله ددې پر خای کتیور شیان خپاره کړه.

۲- د فيسبوك په صفحه کې د ډیرو خويندو هم د خان د پاره پانې پرانستې دي او په خپلو پانو کې یې په پوره سينگار سره خپل خپل تصويرونه خپاره کړي دي چې دا کار د یوې مسلماني افغانې ميرمنې او نجلی لپاره د شرم کار دي .

مسلماني خوري تا ته دا کله رواه ده چې ستا تصوير دي بيگانه خلک وويني ؟ تا ته خو ستا خالق (جل جلاله) امر کوي چې پرده وکړه له نا محromo ، لقوله سبحانه وتعالى :

[وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ] (النور ۳۱).

يعني: او ووايه (اي محمده) ايماندارو بنحو ته چه پټي کړئ (له نامحرموxonه) سترګي خپلې.
[يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزُوَّ أَجْلَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيَّهِنَّ] (الاحزاب: ۵۹).
ژباره: اي نبي ووايه بنحو ته دي اولونو ته دي او بنحو د مؤمنانو ته چه خواره دي کاندي په تولو څایونو خپلو له ټکريو خپلو.

نو واضح شوه چې مسلماني بي بي ته د الله پاک حکم دي چې له بيگانه خلکو ستر او پرده وکړي.

د سينگار کېي تصوير خپرولو خخه ستا مطلب خه دي ؟ ملکري پيدا کول غواړي ؟
خوري ! په اسلام کې د friend (د ملکري) سيستم نشه په اسلام کې نکاح ده او تا ته اسلامي شريعت ددي جواز در کړي دي تر خو کوم نيك او صالح کس ته د نکاح درخواست وکړي په دې کې خه شرم او عار نشه او دا اجازه هم شته چې خوک د چا سره نکاح کول غواړي د هغه ليدل جايز دي.

خوري ! که ددي تصوير نه ستا مطلب د نکاح د ملگري پيدا کول وي نو داسي کول جواز
نلري، نو دير احتياط کوه چي د کوم چا په ظاهري بادي و نه غوليري خدای مه کره په داسي
لندهر به دي سر شوي وي چي بيا به تول عمر په غم او بد بختي اخته وي.
او که ددي تصوير نه ستا مطلب د نا محرمو سره ملگري، خوشحالی، ساعت تيري وي، نو په
دي کي خه شک نشه چي د نامحرم له ملگري، اختلاط، خبرو او ارتباطاتو کي خوند شته خكه
تول حرام او تول منکرات خوندور دي او خوندورې شيطاني غذاوي بلل کيري مگر دا خوندونه
دير لبر او پايلى يې سختي خطرناکي دي.

او دا کار اصلاً دوزخ په لاره تلل دي:
انسان د يوه ستر هدف د پاره پيدا شوي دي چي هغه د خپل خالق (جل جلاله) اطاعت او
فرمانبرداري ده.

خوري ! حجاب واغونده، خپله بسايسته او مباركه چهره دي د نا محرمو خلکو په مينځ کي مه
نشروه، خورکي ! ته د يوه بسايسته مرغلري مثال لري مرغلري سري له خلکو پتي ساتي هغه په
کوڅو او عامو څایونو کي د خلکو د پاره نه بدي، ددي کار خوند، فخر دير کم دی خو عذاب يې
دير سخت دي، د بنخو د پاره چي خپل سينکار او بسايست بيکانه خلکو ته قصداً بسکاره کوي
تبرج کوي سخت عذاب ذكر شوي دي.

«صنفان من أهل النار لم أرهما: قوم معهم سياط كاذناب البقر يضربون بها الناس، ونساء
كاسيات عاريات ممیلات مائلات رؤوسهن كأسنة البخت المائلة، لا يدخلن الجنة ولا يجدن
ريحها، وإنَّ ريحها ليوجد من مسيرة كذا وكذا» (رواه مسلم).

زباره: په دوزخ کې دوي ډلي داسې دی چې تر او سه ما نه دي ليدلي یو هغه ډله چې د هغوی په لاسونو کې د (غوايي د لکي په شان) قمچينه وي چې په هغې سره دوي نور خلک وهي دوهمه ډله هغه بسجې دي چې د جامو با وجود برښدي وي چې خلکو ته به خپل مذموم حركات بسکاره کوي د هغوی سرونه به د اوښانو د بوکام په شان وي دوي به نه جنت ته داخليري او نه به د جنت خوشبوی له دومره دومره فاصلی خخه موسي.

ددي ډول بنحو امثال موږ وينو چې تنکي جامي اغوندي چې د بدنه د فتنې ئايونه يې واضح بسکاري او دوي قصداً داسې کوي تر خو خلک خپل خان ته جلب کړي.

د اوښن د بوکام مثالونه هم په فيشنۍ او عصرۍ بسخو کې وينو.

او هغه کسان چې خلک په کمچينو وهي د هغه نه مراد هغه ډله ده چې حاجتمند خلک به د حکمرانانو دربار ته د خپل حاجت د پاره ورئي او دوي هغوی نه پريبردي او په وهلو سره به يې رتني.

په بل حدیث شریف کې رائي: «ثلاثة لا تسأل عنهم: رجل فارق الجماعة وعصى إمامه فمات عاصياً، وأمة أو عبد أبق من سيده فمات، وامرأة غاب عنها زوجها وقد كفاحا مؤونة الدنيا فتبرجت بعده، فلا تسأل عنهم» (صحیح، أخرجه أحمد والبخاري في الأدب المفرد والحاکم).

زباره: د دريو تنو په باب پونتنه مه کوه (چه غدار يې ډير سخت او دردونکي دي) یو هغه سړي چې د مسلمانانو اجتماع او ټولنه ترک کړي او د خپل امام او سرپرست خخه نا فرمانی وکړي او په همدي حالت کې مر شي، او هغه وينځه او غلام چې د خپل بادار نه تېتيدي وي او په همدي حالت کې مره شي، او هغه بنځه چې خاوند يې غایب وي (چيرې په سفر تللى وي) خودې ته يې د

ژوند تول سهولتونه برابر کړي وي خو هغه په دې حالت کې تبرج (بیکانه خلکو ته خپل سینکار

ښکاره) کوي پس په دې باره کې سوال مه کوه چې ددى کسانو عذاب درنماک او سخت دی.

نوله دې کار خخه توبه وباسه تر خود دنیا او اخترت اکرام، عزت او نیکبختی دې په نصیب

شي.

دینداره بنهه به په ډیر اکرام او عزت سره جنت ته دا خلیبی هغې ته به ډیر اکرام او عزت

له وڃي ويل کېږي ننوځه جنت ته له کومې دوازې چې ستا خوبنې وي.

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایي: «إِذَا صَلَّتُ الْمُرْأَةُ خَمْسَهَا وَصَامَتْ شَهْرَهَا وَحَفِظَتْ

فَرْجَهَا وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شِئْتِ» (رواه أحمد ۱۶۶۴).

يعني: کله چې کومه بنهه پنهه وخته لمونځ وکړي، د رمضان روزه ونیسي، د آبرو حفاظت وکړي

او د میره اطاعت وکړي، هغې ته ويل کېږي له کومې دروازې چې غواړي جنت ته ننوځه.

۳- د فیسبوک ځینې څوانان د مړو یا مردکانو اهانت کوي :

يو قوم د بل قوم د مشرانو د مړو اهانت او سپکاوی کوي او د هغه بد او سپک تصویرونه

څپروي چې دا کار د یو تحصیل کردہ د پاره ډیر نا مناسب او د شرم وردي او په اسلام کې د

ژوندي او مړي اهانت او سپکاوی حرام دي.

د مسلمان اهانت او سپکاوی عظیم جرم دي: روی ابن حبان و الترمذی بإسناد حسن أن عبد

الله بن عمر رضي الله عنهما نظر يوماً إلى الكعبة فقال: (ما أعظمكِ وأعظم حُرمتِكِ! و المؤمنُ

أعظم حُرمةً مِنْكِ) يعني الله جل جلاله چې دغه کعبې ته کوم عظمت ورکړي دي د هغه نه د

مؤمن عظمت زيات دي.

تاسي يې داسي فرض کړئ که خوک د کعبې ړنګول وغوازي فکر وکړئ چې ددي کس سره به مسلمانان خه وکړي؟ او هغه ته به خنګه جزا ورکړي؟ خو الله (جل جلاله) د کعبې د ورانولو او اهانت نه د مسلمان په ورانولو او اهانت ډير خفه کيږي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: «سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ». (بخاري)

مسلمان ته بد ګويي فسق دی او د هغه پر وراندي جنګيدل کفر دی.

لکه خنګه چې په ژوند کې د مسلمان اهانت او سپکاوي حرام دی همداسي د مرک نه پس هم د هغه اهانت حرام دی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: «لَا تَسْبُوا الْأَمْوَاتَ، فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا قَدَّمُوا».

(بخاري)

زیاره: مرو ته بد مه وايئ ټکه هغوي د خپلو اعمالو نتيجه ته رسيدلى دي.

جناب رسول الله صلی الله علیه وسلم په دوو کلمو کې خبره خلاصه کړه، يعني که خاين او غدار تیر شوي وي او د تاسي د هغه خيانت او غداري کروي نو هغه اوس د خپلو اعمالو نتيجه ته ورغلی دی او د خپل عمل سزا به ويني، نو تاسي هغه ته بد ګويي مه کوئ.

امام نوي رحمه الله د پورته حدیث په بیان کې وايي: د اهل فسق او بدعت د فاسدو او بدوكنو بیانول د اسلام په چوکات جایز دي تر خو نور خلک د هغوي د ګمرا کونکو اعمالو پسي اقتداء و نه کړي او د هغوي د ګمرا کونکو اعمالو خخه نفرت وکړي.

و في غير المظاهر بفسق أو بدعة، فاما هؤلاء فلا يحرم ذكرهم بشر للتحذير من طريقتهم، ومن الاقتداء بأثارهم والتلخلق بأخلاقهم (شرح امام نوي رحمه الله).

د مسلمان اهانت، هغه ته بدکویی، ہتان و غیره که ژوندې وي او که مړ حرام دي بیا په خاصه توګه د هغه اهانت په دیر بدرو تصویرونو کې چې د مسلمان ضمیرې بالکل نشي قبلولای د شرم ور کار دی.

خوانه!

د بیت المآل په پانګه او لبنت دې تحصیل وکړ فارغ التحصیل شوې، د دردیدلی هیواد ستړې تاته وي هغه هیواد چې سخت احتیاج او محتاج دی، علمي او صنعتي پرمختګ ته سخت ضرورت لري، نن تا ددې پر ځای چې علمي تحقیق وکړې هیوادوالو ته څه برابر او چمتو کړې په داسې شیطاني لوبو کې دې ځان مصروف ساتلى دی، ایا د یوه مسلمان خوان د پاره دامې کول څه ګټه لري؟، په دې لوبو کې دې څه لیدلی دی کوم درد به دې ورور باندې دوا شي؟ خوانه! خوانی لويه پانګه ده دغه پانګه په داسې شیطاني خیزونو به بربادوه.

۴- قوم پرسني :

د فیسبوک ځینې خوانان د قوم پرسني په دام نښتي دی، د ژبو او قومونو د اختلاف حکمت دا دی تر خود انسانانو تر مینځ پېښدکلوی وي، نور نو یو قوم پر بل قوم غوره والي نه لري، مگر غوره والي په تقوی او دینداری کې دی.

د قوم او ژپې سره مينه طبی ده ولې د بل قوم پر وراندې دريدل، صف بستي، تفرقې اچول، نفاق ته ملن وهل قوم پرسني ده.

د کفري ځناوري ديموکراسۍ یو عمده او ستر آرمان همدادی تر خو اسلامې امت ټوټي کړي د اسلامې هیوادونو تر مینځ اختلافات را مینځته کړي او په خاصه توګه هغه هیوادونه چې د دوى تر نظامي اشغال لاندې دی غواړې په هغوي کې اختلافات، تفرقې، قوم بازى، سمت بازى را

مینځته کړي او دوی پخليو کې سره اخته کړي تر خو په خلاص میت خپل شوم اهداف عملی کړي.

د مسلمان شان دا دی چې د حق بقا به غواړي د مظلوم حمایت او د ظلم مخنوی به کوي هغه که د هر قوم واله وي ځکه په اسلام کې قوم ته خه اعتبار نشه توں به په قرآن او سنتو خپلې منګولې نېټلوی.

په اسلام کې تعصب او قوم پرسټي خطرناکې پایلې لري.

رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرمایي: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصَبَيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَصَبَيَّةً وَلَسَ - مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَيْ عَصَبَيَّةٍ» (رواه ابو داود).

ژباره: هغه خوک له مونږ خخه نه دی چه خلک قومیت ته رابولي او هغه خوک له مونږ خخه نه دی چه په دغه منظور جګړه کوي او هغه خوک له مونږ خخه نه دی چه په همدي مفکوره مړ شي.

دا ځکه چې د قوم طرف دي ونيولو او حق طرف دي پريښود نو که بيا ظلم کيرې ته به د ظالم مدد کوي ځکه قوم دي.

بل ځای فرمایي: «من مشی ظالم ليقویه و هو یعلم انه ظالم فقد خرخ من الاسلام» (مشکوة المصابيح)

يعني: خوک چې د ظالم سره ددي د پاره تک وکړئ چې هغه تقویه کړي، په داسي حال کې چې د هغه په ظلم خبر وي نو یقیناً چې دغه کس له اسلام خخه ووت.

دیر کسان په همدي قوم پرستي مره شوم چې غوبنتل يې د سلطنت او قدرت خوند وويني د
اسلام قيام او بقا يې نه غوبنته او غوبنتل يې خپل قوم سلطنت ته ورسوي خو هم يې آرمانونه
خاورې شول او هم په عصبيت مره شول.

نن زمونبر هغه ځوانان چې دوى ته موله کلونو کلونو را هيسي د خدمت سترګي په لاره وي ددي
پر خاي چې خپل محتاج دردلي هيoward ته خدمت وکړي، د اسلام او هيoward د بقا د پاره هلى خلى
وکړي، علمي تحقیقات او خيرني وکړي د هغه پر خاي پر داسي شيطاني لوبو او دامونو کي نښتي
چې نه يې د خپل خان کته پکي شته او نه هم د بل چا، نه د دنيا په درد لکيږي او نه هم د آخرت،
بس يو شيطاني ورکشاب دی چې د ځوانۍ لوې پانګې ختموي.

له دي کېنو توبه وباسئ ځکه چې داسي کارونه هیڅ ګته نه لري خپل دماغ د اسلام په قيام، د
هيoward په خدمت او علمي تحقیقاتو داسي مصروف او مشغول کړه چې ددي شيطاني مفکورو د
پاره یوه لحظه وخت هم پیدا نه کړي.

دا مرضونه اوس نسه دير دي او په تولو ډلو کي موجود دي ځکه چې د مردارې غربی
ډيموكراسۍ مردار غبار وهلي يو.

ځوانه! تا ته مې ځکه دا نصحیت وکړ چې د تا په ځوانۍ مې نه لوريږي ستا دماغ ځوان، خالي
او پاک دی سرله اوسه خپل دماغ د داسي خه نه ډک کړه چې سبا ورځي ته دي په درد ولکيږي.
په ځوانۍ کي تقوی، توبه او عبادت خاص اهمیت لري، هغه اوه ډلي چې هغوي به د قیامت په
ورخ د الله تعالى د رحمت تر سیوري لاندې وي د هفو څخه يو هم هغه ځوان دی چې ځوانې يې
په عبادت تیره کړي وي.

«..وَالشَّابُ نَشَاءٌ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ ...» (متفق عليه) .

ژیاره: هفه خوان چه په خوانی کې د الله تعالی عبادت کوي.

و بالله توفيق وصلى الله على محمد وآلله وصحبه وسلم اجمعين

والسلام عليكم

"حمد الله "شاکری"

طالب العلم الأكاديمية الإسلامية